

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, I. Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. în Reg. publ. per. 934/1938
Trib. Timișoara
Redactor resp. Dr. VARNAY ELEMÉR

Ünnep után

Írta: dr. GYÁRFÁS ELEMÉR

A betlehemi jászol előtti évezredek boros Messiás várásának alapangulata — a békesség-re vágyakozás, a béktelenségtől való megváltás sóvárgása.

A békesség elköltözött a földről, mikor a bűn megfogant az első emberpár szívében s ködös évezredek nyugtalansága ostromolta az eget, hogy harmatozzák az Igazat s a földet, hogy szülje meg a Szabadítót.

S mikor anyai várakozás után végre megszületett, alire nemzedékek várokoztak, angyali szótát hirdette a világnak a most született Megváltó programját: Dicsőség a magasságban Istennek és békesség a földön a jóakaratu embereknek!

Akik nem ismerhették meg a hit fényénél vagy nem akarják elismerni az emberi akarat alázatosságával a betlehemi kisded világmegváltó művét, tudatlanul, vagy dacosan rámutatnak a sok béktelenségre, egyenetlenségre, ellenségeskedésre, ami ma is széttagolja, szembeállítja az embereket s rezignáltan, vagy gúnyosan kérdik: Hol található a földön békesség, melyet a betlehemi angyal hirdetett?

Az angyali szótát nem mindenkinél, hanem csak a jóakaratu embereknek hirdetett békességet.

A meghasonlott szívű, lelkiismeretükkel viaskodó embereknek nincs békességük. Non est pax impiis!

Aki igazságtalanságot követett el s ezt jóvátenni nem hajtandó; aki felebarátját megrövidítette; aki durva fejszecsapásokkal rongálta meg az isteni törvények oszloposarnokát; aki megzavarta az életnek Isten által rendelt folyását; aki önzésből, kapzsiságból hatalomvágyból, féltékenységből nem akarja tisztelében tartani felebarátjának Istentől adott jogait; aki nem jóakaratu ember — annak számára nincs békesség!

Nincs békesség a saját lelkében s béktelen lelke zavart, egyenetlenséget, ellenségeskedést szít az emberek között is, kikkel érintkezésbe jut.

S emiatt és ebben a vonatkozásban, kivülről megzavarja a jóakaratu emberek békességét is, mert ezeknek is — bármily tiszták is számdékaik s bármily egyenesek is cselekedeteik — küzdeniük kell a rosszakaratu emberek béktelen lelkéből fakadó támadásokkal, védekezniük kell a békétlenek kártékony törekvései ellen, melyek ártóan belenyúlnak életükbe s felborítással fenyegetik lelkiük egyensúlyát.

Különleg nincsen különbség, mert az élet küzdelméről semki sincs megkímélve. De meg van ez az igazi nagy békesség — lelkiük csendjében.

„Ráfok vetik majd kezeiket és üldöznek; királyokhoz és helytartókhoz hurcolnak; elárulnak rokonaitok és barátaitok és gyűlöletesekek lesztek mindenki előtt az én nevemért“ — mind-ezek s az ezekhez hasonló s ezeket még felülmúló bajok és zaklatások, szenvedések és megpróbáltatások alól tehát mentességünk nincsen, sőt előre kell tudnunk, hogy ezek reánk is várakoznak s ezekkel a jóakaratu embereknek is meg kell küzdeniük, de — „egy hajszál sem vész el fejtekről és béktelenségen birjátok majd lelkeiteket.“

Ha békesség van a jóakaratu lélekben s ha ez a békesség kiárad abból a lélekből a legtermészetesebb, legszebb, legszorosabb emberi közösségre, a jóakaratu keresztény családra s a jóakaratu családok közösségre, akkor kézzártételek és üldözés, elhurcolás és árulás s a gyűlölködés minden gonosz cselekedeteit együttesen is mind ártatlanokká válnak, tehetetlenül lepatogzanak, sőt az üldözőkre hullanak vissza arról a szifárd, áttörhetetlen pánctól, mellyel a jóakaratu lelkeket körülfontja a betlehemi angyal által nekik és csakis nekik hirdetett isteni békesség.

Országszerte hatalmas lelkesedéssel hódít tért a Nemzeti Ujjászületés Arcvonalának eszméje

Az Arcvonál nagysikerű gyűlései Craiovan és Chisinaun

Bucuresti, december 27. A Nemzeti Ujjászületés Arcvonala országszerte most rendezti gyűléseit. A craiovai nagysikerű gyűlésnek vezérszónoka az elnöklő Argetoianu királyi tanácsos volt, aki ismertette a február előtti helyzetet és rávilágított arra a súlyos válságra, amelyre a párharcok sodorták az országot. Ezekben a súlyos pillanatokban Öfelsége az ország uralkodóinak hagyományait követve, kezébe vette a kormányrudat és megszüntette a belső villongásokat. A lelkek megnyugodtak, a hadfelszerelés műve pedig néhány hónap leforgása alatt a csodával határos lendületet vett. Ma — ugymond — bizalommal tekinthetünk a határok felé. E nagy mű láttán az ország valamennyi fia határtalan hálát érez szívében Öfelsége iránt.

— Azért jöttem Craiába — hangoztatta. — hogy arra kérjek Benneteket, alkossatok felat a trón körül és sorakozzatok fel kicsinyek és nagyok, a Nemzeti Ujjászületés Arcvonalának zászlója alatt.

Argetoianu kifejtette ezután, hogy az Arcvonala harca nem mulatságot és osztzkodást jelent, hanem harcot és áldozatkészséget. Az ujjáépítés ideje következett el. Most nem jogokról, hanem kötelességekről kell beszélni. Elérkezett a pillanat, amikor az egész nemzetnek részt kell venni a meg-

ujhódás munkájában. A királyi tanácsos az Ural-kodó és az Arcvonala életésével fejezte be beszédét.

Ghelmegeanu Mihail közlekedési miniszter, aki szintén résztvett a gyűlésen, ismertette az eddigi kormányzati eredményeket, majd kijelentette, hogy nem lehet politikai monopóliumról beszélni, akkor, amikor a Nemzeti Ujjászületés Arcvonalának sorai nyitva állanak mindenki előtt, aki a nemzetért és a társadalomért akar dolgozni.

Ugyancsak a gyűlés folyamán a volt liberális párt olteniai szervezeti testületileg jelentették be az Arcvonalba való belépésüket.

A Nemzeti Ujjászületés Arcvonalának chisinaui zászlóbontó gyűlése, amelyre szintén hatalmas tömegek vonultak fel, Vaitoianu tábornok királyi tanácsos elnöklése alatt folyt le. A kormány részéről megjelent Andrei professor közoktatási miniszter.

A beszédek sorozatát Vladimir Cristi volt beszarabiai miniszter nyitotta meg, aki rámutatott arra, hogy a régi politikai harcok nagy akadályokat gördítettek a háborút követő országszervezés elé. Beszarabiai népe őszinte örömmel üdvözi a Nemzeti Ujjászületés Arcvonalának megalakulását és sürű sorokban vonul fel e zászló alá. Beszédét Öfelsége életésével fejezte be.

A tekintélyi rendszer tiszteli a jogot

A továbbiak során beszédet mondtak: Rosca megyefőnök, Moraru volt képviselő, Maltazeanu földműves és Giurescu egyetemi tanár, aki hangoztatta, hogy az Arcvonala kizárólag a közjó érdekében fog dolgozni. Nicolescu-Rizea ny. tengernagy, C. Turtureanu volt képviselő és Pascu volt szenátor beszéde után Petre Andrei közoktatási miniszter emelkedett szólásra. Hangoztatta, hogy az Arcvonala hitvallásának legfőbb eleme a nemzeti eszme. A sors sokszor mostoha volt a román őslakó néppel szemben, amelynek megsegítése nemzeti kötelesség. Ezután Andrei miniszter kiemelte a februári alkotmány nagy ujjításait, szembe állítva azokat a régi alkotmány rendelkezéseivel.

— A tekintélyi rendszer tehát — hangoztatta —, amely tisztelben tartja a jogot és a közérdeket, előbbrevaló a formális jogrendszernél, amely a jogot képtelen gyakorlati tartalommal ellátni. A tekintélyi rendszer megvalósíthatja egy nép legszébb célkitűzéseit. A módszer kérdése ez. A mi nehéz időben fiatal, csodálatra méltóan munkabí-

ró, erőlyes szellemiségű király áll az állam élén. Mindnyájunk kötelessége, hogy szeretettel, hódolattal és lelkesen kövessük őt.

Vaitoianu tábornok királyi tanácsos beszédében röviden összefoglalta az előző felszólalások lényegét, majd kijelentette, hogy most a 12 órában mindenkinél tisztelben kell megnyilatkoznia. A párt-harcosok tüzeiben elveszték a legszentebb célkitűzéseket. Ma meg kell menteni mindazt, amire építeni lehet.

— Az, aki fáradszótlanul örökdi — ugymond — a román boldogság beteljesedése fölött, az ország királya, felemelt szavát és nyíltan így szól: „Ma az országnak, inkább, mint bármikor, arra van szüksége, hogy együvé tömörüljön fiait egyetlen hit és egyetlen akarat hassa át“. Eljött a nap, amelyen, válaszul a királyi felhívásra, megalakul a Nemzeti Ujjászületés Arcvonala, amely biztosítja jövőnk nyugalmát, békéjét és biztonságát.

Végül a gyűlés határozati javaslatot fogadott el, majd hódoló táviratot intézett Öfelségéhez.

Öfelsége köszönő táviratai

Öfelsége, II. Carol király a Nemzeti Ujjászületés Arcvonalának alakuló gyűléseiről üdvözlő táviratokat kapott, amelyekre a következő válasz-táviratokat küldte:

A1. Vaida-Voevod koronatanácsos úrnak,
Cluj.

Öszinte és meleg köszönetemet küldöm azokért a lojális érzelmeikért, amelyeket a cluj-i gyűlés résztvevői nevében nyilvánított.

Carol.

C. Argetoianu koronatanácsos úrnak,
Craiova.

Teljes szívemből köszönöm azokat a meleg szavakat, amelyeket a Nemzeti Ujjászületés Arc-

vonala alakuló gyűlés résztvevői nevében hoztam intézett.

Carol.
Artur Vaitoianu tábornok, koronatanácsos úrnak,

Meleg köszönetemet küldöm azoknak, akik Chisinauban összegyűltek, hogy meghallják a nemzet ujjászületésére irányuló felhívást. Köszönetet mondom hűségükért és velem szemben kifejezett érzelmeikért.

Carol.
A Viata Basarabiei című lap kimutatása szerint Lapusna-megyében 54.860, Tighina-megyében 85.862, Orhei 35.858 és Cetatea Alba-megyében 25.845 személy iratkozott be a Nemzeti Ujjászületés Arcvonalába.

Páratlan arányu vasuti szerencsétlenség az Ókirályságban

Egymásnak rohant két zsúfolt személyvonat. — A katasztrófának 235 áldozata van, akik közül 93 meghalt. — Egy tábornok, egy prefektus és több katonatiszt van a halottak között

Galati, december 27. Még le sem csillapodott a karácsonyfalvai állomásnál péntek délután történt borzalmas vasúti szerencsétlenség következtében keletkezett izgalom és megdöbbentés, az ország közvéleményét máris újabb, a karácsonyfalvai arányait lényegesen felülmúló, méreteivel pedig

az országban szinte példátlanul álló szerencsétlenség rettentí meg.

Az államvasút vezérigazgatóságához érkezett jelentés szerint december 24-én este Frecatei és Etulia között, a 7004. számú, Chisinau-galati személyvonat összeütközött a 8121. számú ellenvonattal. A szerencsétlenség a nyílt pályán történt és a teljes sebességgel robozó vonatok iszonyu erejű összeütközéséből kifolyólag 235 u-as járt szerencsétlenül,

közülük 93 halálos sebesülést szenvedett.

A két mozdony valósággal egymásba fúródott és két kocsi összetört.

MAGASRANGÚ KATONATISZTEK A HALOTTAK KÖZÖTT

A mindkét vonatból kikerülő halálos áldozatok közül eddig nem sikerült mindenkinek személyazonosságát megállapítani, mert a pozdorzává zúzódtak kocsik között

az utasok is a felszámolhatatlanságig összeroncsolódtak,

poggyászuk tönkre ment. Az áldozatok javarésze katonatiszt és tisztviselő volt, akik a karácsonyi ünnepekre akartak családtagjaikhoz utazni. Ünnepelni indultak és a halálba érkeztek.

A halottak között eddig több közéleti férfit találtak, Gavrilescu tábornokot, az izmaili tüzérbrigád parancsnokát, Mihailescu kapitányt, a cetatea-albai hadkiegészítő parancsnokság tisztjét, Mironescu ezredest, Orheiu vármegeye prefektusát, Dutescu Ioan főhadnagyot, Negreanu Alexandru főhadnagyot, mindketten az izmaili gyalogezred tisztjei.

Bucurestiből két egészségügyi vonatot küldtek polgári és katonai orvosokkal, valamint bőséges kószerekkel a szerencsétlenség színhelyére. A segélyvonatokkal a sebesülteket egy részét Galatiba vitték, ahol a helyi kórházban ápolás alá vették őket, míg a többi sebesültet a bolgrádi kórházban helyezték el.

VASÚTI TISZTVISELŐK BŰNÖS MULASZTÁSA

A szerencsétlenség után nyomban megindított vizsgálat megállapította, hogy Iancu Constantin, a galatii állomás helyettes főnöke, a 8121. számú személyvonatnak írásban utasítást adott, hogy a 7004. számú, Galati és Kisenev között közlekedő személyvonattal Etulia állomáson találkozik Frecateiu állomás helyett, amely pedig a szokott találkozási hely volt a két vonat között. A helyettes állomásfőnök az utasítást azért adta írásban, mert

a hóvihár következtében a távbeszélő- és táviróforgalomban nagy zavarok voltak.

Iancu Constantin helyettes állomásfőnök súlyos hibát követett el, amikor a két vonatnak találkozásáról utasítást adott, mert az ő rendelkezési köre mindössze Reni állomásig terjedt, de semmiképpen sem addig az állomásig, ahol a keresztezést elrendelte. A vizsgálat megállapításai szerint hasonlóképpen bűnösnek nyilvánult Varnava Grigore, Frecateiu állomás főnöke és Rusneac, otáni forgalmi tisztviselő is.

Galati és Bolgrad állomások között a szerencsétlenség következtében a forgalom teljesen megszakadt. A galatii állomás főnöksége sürgős segítséget kért Bucurestiből, hogy a vasúti kocsik romjait eltakaríthassák az útból. A vasúti vonal megtisztítása után a szerencsétlenség összes halott áldozatait Galatiba szállították.

A KÖZLEKEDÉSI MINISZTER A SZERENCSETLÉNSÉG SZÍNHELYÉN

Amikor a szerencsétlenség híre megérkezett Bucurestibe, Chelmegeanu közlekedési miniszter, Marinescu dr. tábornok, közegészség-

ügyi miniszter, továbbá Macovei mérnök, az államvasutak vezérigazgatója, azonnal a szerencsétlenség színhelyére utaztak.

TÖBB VONATJÁRATOT BESZŰNTETTEK

Az államvasutak vezérigazgatósága intézkedett, hogy mindaddig, amíg a december 22. óta rongált állapotban levő táviró- és telefonvonalakat helyre nem állítják, minden vonathoz két-két fékezőt osztanak be, akiknek az a kötelességük, hogy fedezzék a vonatot kétfelől, ha

Mi okozta a karácsonyfalvai katasztrófát

A karácsonyfalvai vasúti szerencsétlenségről a CFR vezérigazgatósága a következő jelentést adta ki:

A 3018. számú személyvonat december 23-án, 17 óra 40 perckor érkezett a karácsonyfalvai állomásra. A forgalmi tisztviselő utasítást adott a vonatvezetőnek, hogy négy narmandosztályu kocsit, amelyekben szabadságos katonák voltak, csatoljon hozzá a személyvonathoz és az egész vonat a harmadik sínpárra menjen át és tegye szabaddá a második vágányt, amelyen a Bucuresti—nagyváradi gyorsvonatnak kellett áthaladnia. Az alatt az idő alatt, amíg a 3018. számú személyvonat a talatást végezte, az első váltó és távolságjelző között,

berobogott a 301. számú gyors a tilosra állított, de ki nem világított készülék mellett.

A szerencsétlenség délután 5 óra 45 perckor, már teljes sötétségben történt. A gyorsvonatot két mozdony vitte és a mozdonyvezetők nyilatkozata szerint csak az utolsó pillanatban vették észre, hogy a jelzőkészülék tilosra van állítva, miután nem volt kívülágitva. A jelzőkészülék és a szerencsétlenség színhelye közötti távolság 550 méter és

a szerelvény a nyílt pályán kénytelen vesztegelni. Ezeket a fékezőket fel fogják szerelni az összes szükséges jelzőkészülékekkel és riasztó patrókkal. A vonatok jelzőlámpáit ólkarban tartják és a lámpaüvegeket állandóan tisztogatják. A táviró- és telefonvonalak helyreállításig

az államvasutak beszüntettek nyolc Rapid csomagszállító vonatot.

Ugyancsak beszüntették a Buzău—Brăila, Galati—Basarabescă, Galati—Bărlad, Ploesti—Tandare, Constanta—Mangalia és a Bucuresti—Giurgiu közötti vonalakra a teher- és petróleumvonatok járatait.

A CFR vezérigazgatósága közli, hogy a Frecatei—etuliai vasúti szerencsétlenség áldozatainak törvényes örökösei és a sebesülteknek az államvasúttal szembeni kártérítési igényeit gyorsított eljárás útján fogják érvényesíteni. E célból külön bizottság alakult, amely december 28-tól kezdve a bolgrádi és galatii állomáson fog működni. A kártérítésre jogosultak itt megfelelő összegeket vehetnek fel. Ami a kórházakban fekvő sebesülteket illeti, a bizottság beteggyúknál fogja őket felkeresni.

a 70 kilométeres gyorsasággal haladó gyorsvonatot meg lehetett volna állítani, vagy gyorsaságát csökkenteni, ha a jelzőkészülék ki lett volna világítva

és akkor a szerencsétlenség nem öltött volna ilyen nagy méreteket. A szerencsétlenség okozói Oarga Gheorghe, a balázsfalvai állomás forgalmi tisztviselője, aki nem adott át forgalmi utasítást a 301. számú gyorsvonat vezetőjének, továbbá Cotoiu Ion, a karácsonyfalvai állomás forgalmi tisztviselője és a gyorsvonat két mozdonyvezetője.

ŐFELSÉGÉT MELYEN MEGRENDELTETTE A KÉT SZERENCSETLÉNSÉG

Őfelsége, II. Carol királyt mélyen megrendítette az etuliai és a Tövis közelében történt vasúti szerencsétlenségek híre. Az uralkodó személyesen érdeklődött és intézkedett, hogy a segélynyújtást haladéktalanul kezdjék meg és elrendelte, hogy állandóan értesítsék a két vasúti szerencsétlenség kapcsolatos összes eseményekről.

Őszentsége Miron Cristea pátriárka-miniszterelnök hétfőn este kihallgatáson fogadta Ghelmegeanu közlekedési minisztert, aki részletesen tájékoztatta a kormány fejét a basarabai borzalmas vasúti katasztrófa körülményeiről.

„Elaggott életünket a békéért és a népek jólétéért ajánljuk fel” —

mondotta a pápa a bíborosokhoz intézett karácsonyi beszédében

Vatikánváros, december 27. A Vatikánvárosban megtartották a szokásos karácsonyi fogadásokat, amelyek során XI. Pius pápát üdvözölte a bíbornoki kar. A fogadást a trónteremben tartották meg igen díszes külsőségek között. A pápát a bíbornok doyenje üdvözölte és kihangsúlyozta, hogy a pápa gyengélkedése ellenére is hatalmas munkát fejtett ki az 1938. évben. A pápa beszédében emlékeztetett rá, hogy az idei karácsony összeesik az egyház és az olasz állam kibékülésének tizedik évfordulójával. Sajnos, a tizedik évforduló egyben súlyos gondokkal és keserű szomorúsággal esik egybe. A Szentatya beszédét a következő szavakkal fejezte be:

— Elaggott életünket a békéért és a népek jólétéért ajánlottuk fel. Most még egyszer felajánljuk, hogy fennmaradjon a belső béke és

a lelkek és lelkiismeretek békéje. És fennmaradjon ennek az Olaszországnak a virágzása, a mely a legkedvesebb a számomra, mint ahogy Jézusnak, aki az egész emberiségért áldozta fel magát, szintén kedves volt a szülőházaja. Ez a mi karácsonyi jókívánásunk és ezek után áldásunkat adjuk mindnyájatokra.

A pápa karácsony este mondtott nagy beszéde mély hatást keltett egész Angliában. Valamennyi londoni lap kiemeli a beszéd következő részét:

— Ha annak a keresztnék ünnepelésére gondolok, amely nemrég Rómában megjelent és a mely Krisztus keresztjének ellensége, azt kell mondanom, hogy

legalább fehér hajamra és öreg koromra kellett volna tekintettel énni.

Tatarescu új párisi nagykövet megbízó levelének átadásakor a két ország baráti kapcsolatairól beszélt

Páris, december 27. Tatarescu Gheorghe, Románia nagykövete hétfőn mutatta be Párisban megbízólevelét. A diplomáciai okirat átnyújtásakor mondtott beszédében Tatarescu hangzottta, hogy a párisi és a bucaresti követségek kölcsönös nagykövetség rangra emelése bizonyítéka annak hogy a két országot baráti kapcsolatok fűzik egymáshoz.

Ez a barátság, amely a szellemi kapcsolatokon és a múltban hozott közös áldozatokon alapul, állandóan megnyilvánul. Az új Románia sohasem szűnik meg a megdélés politikáját folytatni a többi népekkel. A

két ország közötti kapcsolatok szorosabbá tétele a két nép között, a béke ügyét szolgálja.

Lebrun köztársasági elnök, aki előtt Tatarescu nagykövet a fentebbieket elmondotta, válaszában kifejtette, hogy

Románia nagykövete Franciaországban mindig tökéletes megértésre talál.

Franciaország és Románia mindig tisztában voltak a népek kölcsönös öntudatával és a kölcsönös kötelezettségekkel.

A köztársasági elnök beszédének befejezésében körvonalazta azt a szerepet, amelyet Tatarescu a két ország barátságának kimélyítése körül játszott.

Az okos emberek ellen

W. F. Tait, Kanada leghíresebb egyetemének, a montreali McGill Universitynek tanára a Catholic Digest című, nagyon komoly folyóiratban azt ajánlja, hogy a nagyon okos férfiakat sterilizálni kellene, mert ez lenne legjobb módja annak, hogy a társadalom bajait orvosolni lehessen. Tetszik nekem ez a tudós, mert bátor és szerény; bátor, mert olyat mond, amit más még nem mert kimondani: és szerény, mert önmagát nem tartja nagyon okos embernek; hiszen ha annak tartaná magát, akkor legelőször is önmagán végezte volna azt a kis műtétet... Ötlete mindenesetre megérdemli, hogy egy kissé labdázunk vele.

Tait professzor azzal okolja meg javaslatát, hogy a legnagyobb bűnöket nem az ostoba emberek követik el, hanem a nagyon okosak. A kérdés erkölcsi vonatkozását nem érintem, mert a bűnök most nem érdekelnék és tudományos tárgyalásra nem is alkalmasok, hiszen az életnek ez a problémája már régen el van intézve. Ugyanis nekem az a nézetem, hogy az emberiség az utolsó tízezer év alatt egyetlen új bűnt sem talált fel... Abban azonban egyetérték kanadai kartársammal, hogy mindenhez, ami nagy dolog, a közönségesnél nagyobb tehetség kell. Az ostoba emberek csak egészen közönséges ostobaságokat tudnak elkövetni; az óriási ostobaság elkövetéséhez már nem közönséges ész kell.

Vannak olyan idők, amikor az okos emberek akkor cselekszenek okosan, ha előtérbe engedik a közönséges embereket és az ostobákat. A leghíresebb bölcseset, Szokrateszt nem ítélték volna halálra, ha nem szólt volna bele a közügyekbe.

Kétezernégszáz évvel ezelőtt Efezusban a demokrata párt megbuktatta az oligarchiák pártját. Minden kiváló ember az oligarcha párthoz tartozott, Heraklitusz is, a leghíresebb bölcsesek egyike és a kitűnő tudósok és művészek egész sora. A gazdag város-államnak Hermodorusz volt a legnagyobb fia, lángelméjű jogász és politikus, akit az uralomra jutott, demokrata párt azonnal száműzött, kizárólag azért, mert „veszedelmesen okos ember volt”. Hermodorusz Nagy-Görögországba ment, Kumé városába, ahonnan a patriciusok meghívták Rómába. Az efezusi emigráns lett Róma legelső jogi tanácsadója, ő taníttatta a rómaiakat Szolonnak és a többi nagy törvényhozóknak műveire és a Róma történetében oly nagy szerepet játszó XII. táblás törvénykönyvnek a hazájából egyedül nagy esze és nagy tudománya miatt száműzött Hermodorusz lett az első kodifikátora. Ezért a hálás Róma szobrot is állított neki.

Ebben a történetben azonban nem az az érdekes, hogy egy állam száműzte legnagyobb fiát, hanem az, hogy egyszersmind törvényt is alkottak, amely szerint „egyetlen efezusi polgárnak sem szabad többé semmi ténem sem kitűnni”. Heraklitusz, a nagy bölcsesség erre önként emigrált Efezusból és egy közeli erdőben mint remete fejezte be életét. Ennek a híres bölcsnek (kinek csak gyenge utánzója volt a nagy Hegel), egyetlen nagy munkájából száz egynéhány kis töredék maradt fenn az utókor számára; az egyik töredék így szól: „A kiválóságok ellen hozott törvényt miatt Efezus minden polgára megérdemelné, hogy halálra ítéljék”.

A világ mai nagy metropolisaihoz képest Efezus az ókorban is kicsiny város volt Kis-Ázsiában. Hol van már Efezus! Helyén ma egy nyomorúságos kis török falu van. Ajaszuluk... De Efezusnak Hermodorusz száműzetése alkalmából hozott törvénye halhatatlan! Mutassanak nekem a jogász urak még egy olyan törvényt, mely olyan sok országban, olyan régóta lenne érvényben, mint az efezusiak tilalma a kiválóság ellen! Ez a törvény nincs köbészése, mint a mózesi parancsok; a modern államok törvénykönyveiben hiába keresnők a tómerdek paragrafus között; az efezusi törvény nem írásköri gyökerezik, hanem sokkal mélyebben: az emberi szívből.

A kiválóan okos embernek nem is az a hivatása, hogy vezessen; ez természetellenes dolog volna, mert a vezetésre az hivatott, aki a tömeg színvonalán van, vagy csak nagyon kevésbé emelkedik a tömeg színvonalára fölé. Akik a tömeg felfogása ellen fellázadnak és vele szembeállnak, azoknak vállalkozása előbb-utóbb tragikusan végződik. Nem ezt kellett-e tapasztalnia az Isten Fiaának is?

Luxusszappan
- mely valóban szépít!

- Csodás illata utolsó darabkáig megmarad és még soká érezhető a bőrön.
- Dus habja enyhe - bőrápoló, arcbőrszépítő.
- Olyan gazdaságos a használatban, hogy a szépségápolásnál sohasem hiányozhat.

A nagy hideg miatt több helyen szünetel a telefon és táviró forgalom

A vasutak nagy késéssel érkeznek végállomásaikra. — Az egész országban újra megindult a havazás

Bucuresti, december 27. Az ország egész területén ismét megindult a havazás. Különösen Munteniából és Erdélyből jelentenek nagyobb hóviharakat. A hőmérséklet erősen lesüllyedt és a meteorológiai intézet szerint

a fagy fokozódik.

Az erős havazás következtében a telefon és táviró szolgálatban rendkívül nagy zavarok keletkeztek. Főképpen nehéz összeköttetést kapni Basarabiával, Dobrogeával, Olténiával és az ország északi vidékeivel. Hasonlóképpen zavarok mutatkoznak a külfölddel való beszélgetéseknél is. A hóvihár számos helyen feldöntötte a távbeszélő és táviró vezetékek oszlopait. A megrongált vezetékek helyreállításán munkásokoztagok fáradoznak. Dobrogeával, Baragan-

nál, valamint Braila, Galati, Buzau, Tulcea és Giurgiu városokkal egyelőre

teljesen szünetel a távbeszélő és táviró összeköttetés.

A magas hőmérték miatt a fővárosban a forgalmat csak nagy nehézségek árán lehet lebonyolítani. Bucuresti környékén a villamos vezetékek a reájuk nehezedő hó és jégtömeg alatt leszakadtak, úgy hogy egyes külvárosok világítás nélkül maradtak. A vasút vezérgazdagságához beérkezett jelentések szerint a vasúti közlekedés az egész ország területén egyre nagyobb nehézségekbe ütközik.

A vonatok jelentős késésekkel érkeznek végállomásaikra.

Senki sem elég nagy ember ahhoz, hogy hazájának vagy kortársainak közönye vagy hálátlansága miatt joga lenne panaszkodni. Az igazi kiválóság sohasem csupán hazájáé és sohasem csupán koráé; akinek eszméi megelőzik a kort egy évszázaddal, az nem várhat korától megértést és elismerést. Ha II. József császár az uccán talált volna egy villanyörte, mit értett volna belőle és mi hasznát tudta volna venni?

Az igazi kiválóság minden országé és minden időké, ami mindenesetre fenségesebb dolog, mint a kortársak igen keves értékké és nagyon mulandó tetszése vagy sohasem megbízható szolgálai elrendeltésége.

A szenzációs karácsonyi műsor még megtekinthető a S C A L A slágermozgóban

Heinz Rühmann
európai szenzációt keltő filmje

5.000.000.-

keres egy örökösöt

Tanácslager: Ich brech die Herzen der stolzen Frann! — Ich tanz mit Fräulein Dolly Swing!
JOURNAL! JOURNAL! Telefon 23—79.

DÉLI HIRLAP
automata telefonszáma: 28-10.

Mi történt Szovjetországban?

A „tisztogatás“ mérlege. — Jagoda és Jezsov után Briat, a GPU harmadik főnökét is kivégezték

Varsó, december 27. Szovjetország végtelen steppéivel, erdőseivel, ingóvízaital, fel nem kutatott, még lakatlan erületeivel úgy terül el Kelet-Európa és a Távol-Kelet országai között, min az örök rejtelem és titokzatosság. Behatolni ebbe az országba soha senki sem tudott, megérteni soha senki sem tudta az orosz nép és a vele lakó más nemzetiségek lélek anát és a cári Oroszország számos jelensége érthetetlen maradt Európa számára, érthetetlen éppen úgy, mint számos megdöbbentő, véres eseménye a bolsevista Oroszországnak. A rádió és a telefon, a siffrék és a diplomáciai futárposták titkos jelentéssel csak újabb és újabb letartóztatásokról, folyónos kivégzésekről számolnak be, — de az események kerete, a talaj, amelyből a reneteg politikai büncselekmény, összeesküvés és kivégzés kinő, moszkvai megfigyelők előtt is ismeretlen és idegen maradt. Varsóban számos alkalommal beszéltem menekült oroszokkal, találkoztam cári tisztakkal, akik még mindig kapcsolatot tartanak fenn, természetesen a legnagyobb itokban — rokonaikkal és ismerőseikkel, beszéltem itt orosz diplomatával és sajtóattaséval, de elfogadható választók sem tudtak adni, csak nagyjából magyarázták meg, körülbelül elfogadhatóan, mi lehet az oka az orosz nép tragikus, szomorú sorsának.

Sztalin dikaturája a népi sajtóságok mellett még több is és ez: a rendszer erőszakos fenntartása és a központi akarat minden áron való érvényesítése. A szovjetállam 160 millió ember és a retentő tömeget egyenesen irányítani kell és ez a retentő tömeg részeiben mindennap újból és újból fellázad Sztalin és központi szervei: a párt, a POLIT-büro és a különböző komisszáriusok és a GPU központi uralma ellen.

„Egy kis misztikum“

A POLIT-büro mellett csupán egy hatalom van még és az a párt, illetőleg a komintern. A komintern a világ kommunistáit egyesíti magába, mégpedig a Sztalin-féle harmadik Internacionale alapján. Főtitkára az ismert bolgar kommunista, Dimitroff, aki esztendőekkel ezelőtt felrobbantotta a híres szófiai katedrális, aztán részt vett a berlini Reichstag épületének emlékeztetés felégetésében. Mellette a párt az orosz és az unio más nemzetiségű kommunistáit foglalja magában és nem is a pártelnök, hanem a főtitkár, Sztalin legfőbb irányítása alatt áll.

Ez a „kormány“ rendszere. Uralmának misztikuma Lenin, akinek bebalzsamozott holttestét a vörös téren, a Kremlben üvegkoporsóba helyezték el. A szovjetorszag propaganda a távoli sztépek muzsikájával Lenin természetfölötti hatalmát akarja elhíetni. Lenin, a nagy tanok hirdetője él... szelleme lát, ellenőriz és ítél... Ime, az orosz néplelek tulajdonsága az, amelyen állandósulhat Sztalinék hatalma. Hiszen a muzsik, aki még 20 és egyúhány évvel ezelőtt a pópák felhívására leborulva imádkozott Atyuska, a cár, méccsel világított fényképe előtt, most

természetfölötti lényként tekint Leninre

és éppen ezért a propagandának könnyű és hálható eszköze...

TROCKIJ ÉS BIZALMASAI

De Sztalinnak is van ellenzéke, ez az ellenzék a IV. Internacionale, azaz: Trockij.

Trockij, a mexikói származó, tekintélyes tömegeket hagyott maga után az országban és ott voltak bizalmasai a szovjetorszag diplomácia sorában. Az ellenzék tevékenysége csak titokban indulhatott el, — „pince munka“ volt, amely a hatalom átvételét célozta. Nyíltan először 1935. december végén robbant ki. Leningradban Kirovot, a kommunista párt titkárát, Sztalin legjobb barátját és bizalmasát a nyit uccán megölték. Erre kezdődött el a tisztogatás, a cyszta. A cyszta három esztendő óta szüntelenül működik és nevek hoszu sorát sorolhatnám fel, akik ez alatt az idő alatt a vörös cári hóhérrának palósa alatt haltak meg, Kamenyev és Sinoviev, Lenin egykori barátai, Trockij bizalmasai nyitották meg a sort. Az volt a vád ellenük, hogy összeesküvést szítottak Sztalin ellen és pártoltak a III. Internacionálétól. Mindkettőt tíz évi kényszermunkára ítélték.

Sztalin nem is orosz, nem is Sztalin, hanem Georgiából származó kaukázusi, családi nevén Duga Swilli. Hatalma sem volna túl nagy, a szovjetorszag alkotmány szerint, hiszen Sztalin csupán a kommunista párt főtitkára. Hogyan van tehát, hogy mégis magához ragadta a főha almat és itél élet és halál, milliók sorsa, értékek és vagyonok felett? A kommunista párt eleve gondoskodott arról, hogy a párt, de még a párt fölött is, a POLIT-büro mindenkor kezében tartsa a hatalmat. A szovjetnek van parlamentje ugyan, sőt két parlamentje is van: az egyik a szovjetunio gyülekezete és 569 tagja van, a másik a szovjetunio nemzeteinek gyülekezete és 574 a képviselőinek száma. De a két parlamentnek kevés szava van. Nem számít Kallinin sem, aki a szovjetorszag közársaságok elnöke és akít csupán a közszabadságok és az „alkotmány“ megcsufolására választották be az elnöki székbe. Hasonlóképpen nem számít Molotov, az ország miniszterelnöke és mit sem számítanak az egyes népbiztosok, akik Molotov mellett az ország egyes tárcáinak ügyeit intézik. A legfőbb hatalom a párt, de még a pártot is megelőzően a POLIT-büro kezében van. Kik a POLIT-büro tagjai? Ez a legnagyobb titok és moszkvai diplomaták is csupán két egyéről tudnak:

az egyik Sztalin, a másik Kaganovics, a szovjet gazdasági ügyeinek legfőbb irányítója.

Sztalin és Kaganovics barátsága elválaszthatatlan és ennek a két embernek elhatározásai döntőek a POLIT-büro állásfoglalásait illetően is. Ami az ő akaratuk, az 160 millió ember sorsa, kenyere, börtöne, élete, vagy halála.

De nem sokkal később perüket új nyomozás alapján újra tárgyalás alá vették és most már követte őket a vádlottak padján Radek, az Isvestia, a hivatalos kormánylap főszerkesztője, Piatakow gazdasági népbiztos, Muraiow hadsereg tábornok és még tizenhat egvén, akik a vád szerint összeesküvésben vettek részt.

Radeket tíz évi börtönrre ítélték, a többiit agyonlőtték.

A hoszu sort Jagoda, a GPU főnöke, azaz a belügyi népbiztos követte. A GPU egyetlen szerve Sztalinnak, amellyel uralmát biztosítani tudja és ellene is az volt a vád, hogy az összeesküvőkkel tart és megszegte a szigorú ellenőrzés parancsát. Jagoda, aki tizenegy esztendőn keresztül, mint a GPU főnöke, reneteg embert végez-

Egy modern pazarló, aki havanna-szivarokkal fütötte a kályháját

Eszeveszett költekezők minden korban akadnak, amióta a világ áll. Sőt számon is tarja őket a történelem, ha pazarló szenvedélyük valami különleges téboly rikkó színeit öli. Így tudjuk, hogy Nero olvasztott gyöngyöket evett, Tiberius száz és száz páva öletett le, hogy nyelviéből készítesseen pástétomot, Caligula, aki konzulnak nevezte ki a lovát, arany jászolból etette a ki ünő négy lábát. Poppaea Sabina viszont naponta szemártegyben fürdött, míg Cleo de Merode, a táncosnő, Lipót néhai belga király kegyenőnéje, kizárólag francia pezsgő öntetett a kádjába reggeli toilletje alkalmából. Megemlékezik a krónika egyik Eszterházy hercegről is, aki nyár közepén sóval hintette be a birtokához vezető utat és szánon hozta Mária Teréziát vendégségbe, hogy a tél illuzióját keltse e hóbotos ötleit révén.

Folytathatnánk itt ilyen esetek felsorolását: még sokáig, mert mint mondtuk, minden időben akadnak emberek, akik magukra tudnak venni a közfelfelvetet ritkasági értékkel bíró öblítetekkel. Hogy még ma is akadnak hasonló különöök, legjobban bizonyítja az az eset, ami a legutóbb Franciaországban lejá szódó t. Yvonban nagy feltűnést keltett, hogy egy gyáros fiát, aki dacára annak, hogy a legszerényebben és teljes visszavonultságban él, gondnokság alá

Előzze meg
FERTŐZÉST,
védekezzen a
nátha, hűlés, nátházás
és hörghurut
ellen, kérjen mindig
VALDA
PASZTILLÁT
eredeti
dobozban!

vetett ki, saját hóhérai kezéből „vette a halált“. A moszkvai ucca tombolva ünnepeite a gyűlölt Jagoda halálát és ez alkalom volt arra, hogy a GPU további tisztogatásával Sztalin levezesse az országszerte fokozódó elégedetlenséget. Jagoda után munkatársaira került a sor, aztán Sztalin a hadsereg ellen fordult. Mi történt a hadseregben, pontosan senki sem tudja. De 1937. május 1-én Tuchacsewski marsall utólszor jelent meg fehér lován a moszkvai vöröstérre; azóta nyoma vesztett és vele együtt eltűnt kilenc tábornok is.

A RÉMURALOM MÉRLEGE

A GPU új elnöke, Nikolaj Jezsov, folytatata a vizsgálatot a diplomáciai területen. Csaknem valamennyi szovjetorszag diplomatát lefogták és a katonai atásokkal együtt hálaikra ítélték. Ö tartóztatta le a moszkvai művészeket. Aresztinszkijt, Litvinov helyettesét és Grinko pénzügyi népbiztos. Miüködésének mérlege egykor szörnyű tetemrehívás lesz a világtörténelem lapjain. Alatta

fogtak el és végezték ki két marsallt, két hadseregtábornokot.

Molotov miniszterelnök két helyettesét, két admiralist, hét népjóléti népbiztos, öt vidéki GPU főnököt, a kommunista párt vidéki szervezeteinek tíz első titkárát, a propaganda osztály főnökét és számos munkatársát és a lázongó nép és a párt számos „közönséges“ tagjait. Par nappal ezelőt őt is elérte végezte. Sztalin leváltatta, utóda Sztalin bizalmasa lett. Bria, a másik kaukázusi, Jezsov Jagoda sorsát követi. Sztalin igazságot tesz. Jagoda után kivégezteti Jezsovot, mert hibásan hajította végre a POLIT-büro parancsát. Kivégezteti Sztalin hit embereit és még mindig szabadon járnak a nép ellenségei... Kik a nép ellenségei? Még senki sem tudja. De a kijelentés, amely Bria kivégezése során hangzott el, azt bizonyítja, hogy a tisztogatás még nem ért véget. Hogy ki van a soron, nem tudhatni.

Földes Béla

helyezték. Milliók olvadtak el kezében, pedig sohasem költött egy centimet sem, se kártyára, se nőre, se másfaj a költséges szórakozásokra. Csak ült otthon a kályha mellett, mégis csak úgy olvadt a kezében a temérdek pénz, senki sem tudta, hogyan és miért? Később azonban kiderült a titok.

A furcsa fiatalember, aki naphosszat ott gubbasztott kuckójában, a legdrágább havanna-szivarokkal fütött. Ugy dobálta a kályhába a tokba helyezett pazar szivarokat, mint más egyszerű ember a szent, vagy a fahasábokat. A niko in szenvedély rabja ugyanis, aki úgy pusztította a drága szivarokat, mint valahai Nero Kelet gyöngyeit, — tüdőbeteg volt. Az orvosok eltiltóták a dohányzástól. Ö azonban, hogy a tilalom ellenére is legalább némileg hódolhasson szenvedélyének, ezerszáma vásárolta a legdrágább szivarokat, a kályhába dobta azokat és így élvezte illatukat. Most, hogy gondnokság alá helyezték, vége a havanna autodafé-nek. Azonban, ahogy mi az ilyen megszállottakat ismerjük, az említett fiatalember szenvedélyének kielégítésére majd csakhamar új utakat keres. És ha nem telik másra, úgy legfeljebb valamely olcsó kapadobánnyal fog fűteni a dohányszag elkeresését szerelmese.

(Flaneur)

A kegyenc

Írta: MÁRKUS LÁSZLÓ

Nem mondom, hogy tulságosan megrendí-
nek lelkem egyensúlyában azok a hírek, ami-
et Oroszországból közül a világsajtó, kivált az
ezen odakerült kommunisták alkonyára vona-
zólag. Eltűnt valahogy Kun Béla és szórén-
zálan nyoma veszett a többi bolsevista kiváló-
agnak, aki annakidején Magyarországról a
szovjetparadicsomba te-te át működése szinte-
t. Nagy a valószínűség, ezt az eltűnést nem
egy kell értelmezni, hogy az illető urak a bol-
dog magánéletbe vonultak vissza és krimi kas-
tyaikkal pihenik most procul negotiis forra-
almaikat, s ha azt képzeljük, hogy távollétük a
sztalini-hóhérok munkájának függvénye s mint
ilyen végleges, azt hiszem, egész közel járunk
az igazsághoz. Kun Bélaék bizony megnyuz-
ták, vagy kizsigerezték, vi riolba pácolták, eset-
leg harapófogóval aprózták fel csontjaikat, —
Sztalin hóhérai dús gazdag műsort játszanak
a bukkott kegyencek bucsuz atására, — s ez-
löszerint alighanem azokban a speciális katta-
kokban pácolják őket, amelyeket külön a meg-
eszeztet doktrínerek számára tart üzemben a
okol.

Mondom, tulságosan nem háborít fel az a
ír, hogy Kun Bélaék elmutalt, sőt az sem, hogy
imuláskukat a Sztalin-hóhérok fejezék be az ő
özismertes kissé körülmenyes módszereikkel.
nkább valami kíváncsiságot érzek, midőn tudom-
násul veszem, hogy rájuk most került a sor ab-
ban a végtelen szériában, mely megelőzte és kö-
vetni fogja őket: Szeretném megismerni és meg-
rteni egy ilyen Kun Béla, vagy akár Radek,
agov, Derzinszky, vagy Bucharin lelki alká-
át, akik élni tudnak és élni és elméleteken tud-
nak rágódni, intrikálni, furkálni, gondolkodni,
zónokolni, íróasztalnál aktákat halmozni, cin-
kosokkal konspirálni, irigykedni, féltékenykedni
és ellenségeket csapdába csalni tudnak, mikor
nyakukban a hurok és a kötél vége mindig ott
van a hóhér kezében.

Érdekel ez a perverzus hősiesség. Minden
véres zsarnok körül hemzsegnek a kegyencek
és bizalmasok és mind tudja, hogy a következő
perce annak egy in ésétől függ, aki homályban
il, s ha nem is teremt, de tetszése szerint pít
ki életüket. Kegyetlen élet lehet ez a hóhér ár-
nyékában, valami szörnyű politikai angina pecto-
ris tudatában, szívünkön érezve szüntelenül egy
hideg kezét, mely csak egyet markol és az élet
kiszorul a tetemből. Jó lenne messzire lenni,
el-
pujni, megalapulni, szem elől veszni, hogy Sztal-
in ne is gondoljon az emberre, ne lássa, eszébe
se jusson az ember, jó lenne elolvadni a milliók
között, abban a szerény biztonságban, amit a
homály és a jelenték elenség garantál. Doigozni
ni kenyérért, lakásért, ruháért, meleg szobáért,
azért a nyájas kis világosságért, amit a lámpa
az ebédől asztalára hint, dolgozni az asszonyer-
gyerekért, egy pár ablakért és egy ajtóért, amit
be szabad csukni és amivel el lehet zárkózni egy
meghitt élebe a világtól. Jó lenne élni és meg-
élni otthon, ahova nem furdík be a Sztalin
gyanútól elárgult pillantása, élni Istenünkkel,
törödelmek köz: boldogan, szegény békében,
amit nem irigyelnek el az emberől dühös ambi-
ciók. Senkinek lenni, hogy a hazugság és a vad-
askodás ne tartsa érdemesnek rápazarolni ener-
giáit, jó lenne hűs nyugalomban élni, tudván
azt, hogy a Sztalin kémei nem lesnek be a kulcs-
lyukon, nem helyezik fülüket a szomszéd asztal-
nál és nem farnak be agyába, hogy meghalják
a gondolatait. Jó lassan elkopni és nem lenni gé-
pésznek, egyénnek, ambernek, vetélytársnak, ves-
zedelemnek, nem lenni senkinek utjában és nem
látszani, hogy Sztalin ne ismerhesse fel az emberben
a hozzá hasonló embert, aki mérget
keverhe, ellene lázthatja a tömegeket, aki le-
het más vallás fanatikusa, konkurrens próféta,
hatalmának irigye, ellensége, gyilkosa, aki egy-
szer valamikor lehet neki a Sztalinja.

És mégis tolongnak a kegyencek Sztalin kö-
rül. Soha részik nem lehet a becsületet munka
sikerében, abban a szép ha alomban, ami a tiszta
lelkiismeretből ered. Nem érezhetik azt a
szent biztonságot, hogy semmi hatalmaskodás a
teljesített kötelesség erős igazságát meg nem
ronthatja és egy nemzet tisztelete és halála
megóvhatja őket az áskálódásaitól. Sztalin színe
előtt nincs érdem és nem bizonyítanak a té-
nyek. A Sztalin szeme nem lát egyebet, csak ves-
zedelmét, mely a legyőzötték hulláiból parázik,
nem lát, csak bosszút, amely a sirokból csuszik
feléje, nem hall más, csak vádat és panaszt, át-
kot, mely Istenhez kiált és megőrül, ha nem tud-
ja ezt a testetlen panaszt, bosszút, átkot és gyű-
löletet, ezt az állandó rémületet megfogha-
tó és megölhető emberbe testesíteni. Rejtjelmes
trónja körül tolonganak a kegyencek, ujjal mut-
tatnak egymásra és a kint tülkedőkre is. Akin

FEJFÁJÁSNÁL, GRIPPÁNÁL, NEURALGINNÁL JAWOL

A francia államtanács visszautasította az olasz területi követeléseket

A francia szocialista párt tiltakozik bármily területátengedés ellen

Páris, december 27. A francia kormány miután
átvette az olasz kormány jegyzékét, mely szerint
Olaszország felmondja az 1935-ben Mussolini és
Laval között létrejött egyezményt, állami tanácsot
tartott amelyen Bonnet ismertette az előállott hely-
zeletet.

A Paris Soir szerint az államtanácson elhatá-
rozták, hogy a francia kormány diplomáciai jegy-
zékben válaszol és ebben

határozottan elutasítja az olasz területi köve-
teléseket.

A francia kormány a szöveget nem közölte a
nyilvánossággal. Hivatalos körökben csupán azt
emlék ki, hogy Franciaország minden lépésével és
cselekedetével a békének akar szolgálatot tenni. Ez-
ért a francia kormány nem vonja le az olasz elha-
tározás következményeit, hanem a várakozás állás-
pontjára helyezkedik.

A Matin jelenti, hogy Bonnet külügyminiszter
tegnap hosszasan tanácskozott Corbin londoni fran-
cia nagykövettel, aki részletesen tájékoztatott az
olasz válaszjegyzék tartalmáról. A külügyminiszter
felkérte Corbin, hogy a válaszjegyzéket ismertesse
részletesen az angol kormánnyal.

BLUM PÁRTJA FRANCIAORSZÁG TERÜLETI SÉRTHETETLENSÉGEÉRT

A szocialista párt értekezletén Faure és Blum
érdekes indítványt nyújtottak be. Faure indítvá-
nya szerint, meg kell keresni azokat a feltételeket,
amelyek mellett a demokráta államok békében él-
hetnek a totális államokkal. Az indítvány kifejti,
hogy a békét csak a fegyverkezési verseny megszü-
ntetése biztosíthatja. A francia szocialista párt öröm-
mel venné a német-francia antantot, amely az
általános együttműködésnek lenne egyik előjele.

Blum indítványa szerint

a szocialista párt teljes erejével szembe száll
a francia területek sérthetetlenségét veszélyezte-
tő ellenséges támadásokkal.

Franciaország nem bízhat már az együttes bizton-
ság elvében és elsősorban az angol-francia és a
francia-orosz szerződés fenntartását kell biztosíta-
ni. A párt nem ellenzi, hogy Franciaország béké-
ről tárgyaljon a diktatórikus államokkal, de ennek
előfeltétele az, hogy a megbeszélések az egész
európai helyzet tisztázódását segítsék elő. Szüksé-
gesnek tartja az indítvány, hogy nemzetközi érte-
kezletet hívjanak össze az általános leszerelés ér-
dekében.

A francia kormány Francois Poncet római fran-
cia nagykövet útján jegyzékben válaszolt az olasz
részről december 17-én történt olasz lépésre, amely
szerint Olaszország a Franciaországgal 1935-ben ko-
tított egyezményt felmondja. A jegyzék Ciano gróf
olasz külügyminiszter vette át és annak tartalmát
kedden délelőtt közölte Mussolini miniszterelnökkel.

A Havas ügynökség római jelentése szerint az
olasz kormánynak átnyújtott francia jegyzék cáfol-
ja Olaszországnak azokat az érveit, amelyek olasz
részről igazolják az 1935-ös szerződés egyoldalú fel-
mondását. Hír szerint a jegyzék igazolja, hogy a
szerződés felmondását állítólag Franciaország kez-
deté volna meg azzal, hogy amikor Olaszországnak át-
adta a djibuti-addisabebai vasútvonal 2500 részvé-
nyét, a kérdés végleges rendezését tovább halasz-
totta. A késelelem nem csupán Franciaországon
mulott. Közli a jegyzék azt is, hogy Franciaország
magatartása az olasz-etióp vizslát idején sohasem
volt ellentétben a Mussolini és Laval között létre-
jött szerződés szellemével. Franciaország csupán a
népszövetségi határozatokat teljesítette és mindig
arra törekedett, hogy

összeegyeztesse Népszövetség iránti kötelezet-
ségét az Olaszország iránti magatartásával.

Olasz politikai körökben hangoztatják, hogy a
francia jegyzéket az olasz kormány sürgősen meg-
vizsgálja és csak azután kerül nyilvánosságra az
olasz kormány állásfoglalása.

Roosevelt eltávolítani akarja az emberiség lelkéről a háboru szellemét

Az amerikai elnök karácsonykor nagy békebeszédet mondott

Washington, december 27. Roosevelt elnök, mint
minden évben, idén is a Fehér Ház Lafayette park-
jában beszédet mondott a karácsonyfa-ünnepségek.
Kiemelte beszédében, hogy az Egyesült Államok a
béke fenntartása és biztosítása érdekében munkál-
kodik, mert csak a béke az, amelyet jótékony ha-
tást gyakorol.

Amerika nem kíván semmiféle olyan területet

a Sztalin szeme megakad, abban az iszonyat
megtestesül, abban létrejön az ellenség, az el-
tűnik és helyébe lép az ő od. A Sztalin kegyen-
cének, aki politikus, bankigazgató, gyárvezető,
hadvezér, kém, párttitkár, szovjetelnök, orvos,
hivatalnok vagy hóhér, aki parancsol, vezet,
i élkezik és végrehajt, aki fölemelhet és lesúj-
hat százakat és ezreket, a Sztalin kegyencének
nincs arra ideje, hogy dolgozzék. Ó résen áll és
leszi a Sztalin kedvét, figyel, szimatol, vizsgál és
nyomoz, megelőzi és paralizál. Röptében próbál-
ja elfogni a róla szóló vádaskodást, lélekszakad-
va fut a maga hazugságával, hogy előbb legyen
o.t, mint a másiké, véres verjéteket, izzad, mi-
kor megáll feje fölött a pillanat és eldől, hogy
az ő rágalma volt-e erősebb, titokban kotor, lát-
szatokat süri, csapdákat állít, vermetket ás, az
alkalmat lesi, tanukat vásárol halálos félelem-

elfoglalni, amely mások birtokában van.
Az elnök végül kijelentette, hogy megelégedett a li-
mai konferencia határozatával. Mindent el fogunk
követni — mondotta, — hogy az ellenségeskedés és
mások birtokának háborúja megszűnjék. Roosevelt
beszéde végén megújította esküjét arra vonatkozó-
lag, hogy minden erejével igyekezni fog az ember-
ség lelkéből a háborús szellemet eltávolítani.

ben, a védekezés szüntelen gyötrelmében, a gyű-
lölet és a bosszu extázisában. Nem lehet egy
emberi órája, mer, nyakán a hurok és valahol
egy ujj rámutat és a kegyenc torkába fullad a
lélek.

Lehet így élni? Lám, Sztalinhoz tolonganak
a tábornokok, politikusok, a jelöltek és a kínál-
kozók. Boldogan viselik a kegy stigmáját: nom-
lokukon és nem sok nekik a félelem semmi kin-
ja azért, hogy hatalmaskodhatnak embertár-
saiikon. Mit várt Kun Béla Sztalintól, mikor pri-
békül szegődött hozzá? Várta a halált, de előbb
szabad volt neki leletni azokat, aiktól félt és
akiket gyűlölt. Egybe nem volt az életből, de
azért érdemes vállalni a halálos veszély rémüle-
tét. Ilyen az ember? Nem, a kegyenc ilyen, aki
fenntartja Sztalin országot és akiben Sztalin öm-
magát szemléli, gyűlöli és pusztítja el izenkén

HIREK

ELŐFIZETÉSI ÁRAK BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félévre 400, egész évre 800 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félévre 350, egész évre 700 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félévre 700, egész évre 1400 lei.

TELEFON

28-10 és este 9 óra után 28-15.

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnemnapokat követő napok kivételével.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

A gróf vendéglőt nyit...

Erdekes társadalmi eseménye van Londonnak. Az előkelő társaságban egy fiatal osztrák arisztokrata üzleti vállalkozásáról beszélnek. Az előkelő arisztokrata, aki rokonságban áll angol főúri családokkal is, fényűző éttermet rendez be — midinetek számára.

A merész újító Manfred Czernin gróf, akinek családja jelentős szerepet játszott a volt osztrák-magyar monarchia életében és aki a görög Schusch-nig volt osztrák kancellárnak. A volt kancellár az Anschluss után vette feleségül Czernin gróf nővérét.

Manfred Czernin gróf elhatározta, hogy gyakorlati pályát választ és vendéglőt nyit. Czernin gróf vendéglője London egyik legdivatosabb negyedében lesz és arisztokrata gazdája fényűzően akarja berendezni az éttermet. Társasági körökben azonban különös híreket terjesztnek Czernin gróf üzleti terveiről. A hírek szerint az arisztokrata nem előkelő vendékekre számít, hanem az árakat olyan alacsonyan állapítja meg, hogy versenyre kel a főmegfogyasztásra alapított büffék áraival. A legdrágább fogyasztás árát Czernin gróf 1 shillingben akarja megszabni, de már 2 pennyért is lehet fogyasztani a vendéglőben. Czernin grófnak ez az érdekes terve fölkelte a sajtó érdeklődését és a fiatal osztrák arisztokrata ezeket mondotta üzleti terveiről:

— Az éttermet azért nyitom meg, hogy London szegénysorsú leányait, a kávéházi alkalmazottakat és a midineteket megajándékozzam az elegáns élet illuziójával. Mindenki tudja, hogy ma már a midinetet alig lehet megkülönböztetni a gazdag osztályok hölgyeitől. A midinett is éppen olyan elegánsan és divatosan öltözik, mint az arisztokrata hölgy és ezen már senki sem ütözködik meg. Eppen így meg fogják szokni a csodálkozó emberek azt is, hogy az áruházi alkalmazottok és a midinettek izléses „főúri” környezetben fogyasztják el a szerény ebédjüket. Olyan árakat állapítok meg vendéglőmben, a melyek nem magasabbak, mint azok az árak, amelyeket vendégeim az eddigi egyszerű tömegételezésre létesített vendéglőkben fizettek az ebédért és a vacsoráért. En vizont azért a pénzért finom, izléses és grandiózus keretét ajándékozok nekik, megismertetem velük az elegáns élet ízét; és az olcsó menühöz kellemes, előkelő keretet adok.

— A kiszolgálás — folytatta a gróf — éppen olyan figyelmes lesz az étteremben, mint az előkelő, drága helyiségekben. Az elegánsan berendezett étterem személyzetét az előkelő hotelek pinéreiből válogatom össze és a legjobb szakácsok; szerződtem. Mindennap egy-egy filmsztár fog az étteremben ebédelni — ők is „midinett-árbán” kapják a fejedelmi ebédet — és a filmsztárok autogramot osztogatnak majd a vendégek között.

— Az előkelő midinett-étterem megnyitására a batoritást Greta Garbótól kaptam. Amikor Greta Garbo Stokowskival néhány hónappal ezelőt Angliában tartózkodott és nagyapám vendégül látta őket, előadtam nekik tervemet és úgy Greta Garbo, mint Stokowski helyeselték a tervet és batorították a vállalkozásra. Greta Garbo azt mondta, hogy mivel ő filmszínésznő lett, ő is áruházi alkalmazott volt és személyes tapasztalatból tudja, milyen hálásak a szegénysorsú leányok, ha lehetőség kínálkozik számukra a proletár és kispolgár környezetből való felemelkedés.

(—) A TEMESVÁRI SZÉKESKAPTALAN ÜDVÖZÖLTE AZ ÚJ ERDÉLYI PÜSPÖKÖT. A temesvári római katolikus székeskáptalan meleghangú táviratot intézett Márton Aron erdélyi püspökhöz, akit kivézetése alkalmával üdvözölt.

December 28-án ünnepli a keresztény egyház azokat az ártatlan betlehemi gyermekeket, akiket a venérgző Heróres zsidó király poroszloivai meggyilkoltatott. Heróressel közölték, hogy Betlehemben megszületett Jézus, a zsidók királya. Feltette trónját és mert nem tudta, hogy az újszülöttek közül melyik a leendő király, százzámra ölette meg a fiúceszemőket. Az aprószenteknek elnevezett gyermekek voltak a kereszténység első vértanúi.

1840. december 28-án született Beniczkyne Bajza Lenke regényíró. Egyik legtermékenyebb női író volt. Meséi és elbeszélései érdekesek és eredetiek. Sokáig volt a nők legkedveltebb írója. Műveit ma is sokan olvassák.

— **HITLER SZERINT 1939. A BÉKE ESZTENDEJE LESZ.** Münchenből jelentik: Hitler kancellár karácsony előestéjén régi bajtársai között, a müncheni Löwenbrau sörsorának nagytérmeiben töltötte. Mintegy 1300 nemzeti szocialista párttag vett részt ezen a találkozón. Hitler kancellár rövid beszédet mondott és visszaemlékezett a régi eseményekre és érintette a külföldi kérdéseket is. Azt a reményét fejezte ki, hogy a jövő esztendő bekéhen fog eltelni.

(—) **Eljegyzés.** Dr. Hansi Kreiling orvos és Bickel Anny jegyesek. (Minden külön értesítés helyett).

— **MAGYAR DIÁKBAL BUCURESTIBEN.** A bucurestii férfiszövetség Koós Ferenc Kőre a jövő esztendőben is megrendezi hagyományos bálját az Academie uca 20 szám alatti nagyteremben. Az idén kétszeresre gyarapodott bucurestii magyar főiskolai hallgatók tanulmányi előhaladásának nagy akadályá szegénységük. Ezért rendezik a bált is, hogy ennek jövedelméből segítsék az arra rászorulókat. Adományok és tiszteletjegy megváltási díjak a következő címre küldhetők: Bójhthy András, Bucuresti II., Str. Sfintii Voevozi 52.

Legideálisabb hashajtó, vértisztító, epehajtó a dr. Földes-féle Solvo-pirula. Székrekedés, bélényheség, rossz emésztés, gyomorrontás, felfúvódás, gyomor- és bélfájdalmaknál teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 20 lei. Minden városi és vidéki gyógyszerárban és drogériában kapható.

(—) **A MENTŐK SZILVESZTERI ÉS ÚJÉVI GYŰJTÉSE** az eddigi szokástól eltérően nem perselyekes történik, hanem gyűjtővek, illetve nyugták segítségével. A farsulat ezért felhívja a közönség figyelmét, hogy csak nyugta ellenében adakozzék, mert másként nem áll módjában az adományokat ellenőrizni.

Capek Károly, a híres cseh író meghalt

Negyvennyolc éves korában hunyt el a R. U. R. neves szerzője

Praga, december 27. Karácsony vasárnapján váratlanul elkötözött az élők sorából Capek Károly, a világhírű cseh író. Capek Károly 1890. január 9-én született a csehországi Maié Svatonovicében. Iskoláit Königsgrätzben, Brünneben, majd Prágában végezte, ahol a filozófia doktorává avatták. Később nuzamosabb ideig tartózkodott Berlinben és Párisban. U.ána visszatért Brünnebe, újságíró lett és a Lidové Noviny szerkesztését vállalta. Utópisztikus színműveivel (Robot Ember) a technikai fejlődés új regényességével foglalkozó elbeszéléseivel tűnt fel. Körülbelül ugyanebben az időben festő fivérével, Capek Józseffel közösen két novellás kötetet adott ki. A két testvér között a későbbiek során is megmaradt ez az együttműködés. Amikor Capek Károly regényeket, színdarabokat írt, még mindig több ízben találkoztunk közös könyveikkel. Capek Károly első novellás kötetei után angliai és olaszországi utinaplóját adta ki. Később a szatíra felé fordult. (A kertészkönyv, Hogy készül egy színdarab, stb.) Irodalmi pályája során mindinkább kihangsúlyozódott vezéreszméje: az idők kutató és kereső nemzedékének ő a tipikus képviselője. Hirdetője volt a mai ember reményeinek és vágyainak. Talán legnagyobb irodalmi sikerét az R. U. R. című, a robotemberről szóló kollektív drámájával érte el. Ebben az emberi teljesítő képesség legvégső fokát, de egyben ennek önmagában való ellenmondását is hirdeti. Legújabb művei a cseh-morva parasztok életéből vett naturalista regénytrilógiája: Hordubal, továbbá többkötetes Masaryk könyve. Az elhunyt nagy író jó barátja volt Massaryk néhai csehszlovák elnöknek. Csaknem valamennyi művét minden nyelvre fordítják. Capek Károly halála az egész világ irodalmi életének nagy vesztesége.

HOTEL RIO

BUDAPESTEN VII., Kürt- ucca 6 sz.

(Pátia-kávéház mögött.)

1938-ban épült!

Hideg-meleg folyóvíz, Ragyogó tisztaság.

Mérsékelt árak!

— **ÚJ KEZEKBE KERÜLT A PESTER LLOYD.** Budapestről jelentik: A Havas ügynökség jelentése szerint a Pester Lloyd vezetésében teljes változás áll be, amennyiben a lapot száz százelektől árszintjéig. A lap politikai iránya változatlan marad.

— **Végleg betiltottak egy magyarországi nyilaskeresztes lapot.** Budapestről jelentik: A belügyminiszter végleg betiltotta az Uj Kor című nyilaskeresztes lap megjelenését. A lap ugyanis „Felhívás” és „Pepita” című cikkeivel az ország érdekeit veszélyeztette.

— **1939. március 31-ig lehet becsérélni a második kibocsátású ezreket.** Bucurestiből jelentik: A Banca Nationala vezetősége közli, hogy a második kibocsátású ezerleis bankjegyek beváltásának határidejét 1938. december 31-től 1939. március 31-ig meghosszabbították.

— **Öngyilkos lett egy pesti orvosnál a „zsidó”-nak nyilvánították.** Budapestről jelentik: Kristóf Endréné, született dr. Nagy Juliánna orvosnő, karácsony éjszakáján Fecske-uccai lakásán ciankáliával megmérgezte magát és néhány perc alatt meghalt. A 45 éves orvosnő búcsúlevelet hagyott hátra, amelyben azt írta, hogy az új törvény rendelkezései következtében „zsidó”-nak minősült, nem született zsidó.

— **Meghalt a gyűjtőtáborban Morgan bécsi színész.** Berlinből jelentik: Az egyik bajor koncentrációs táborban meghalt Paul Morgan hírneves bécsi színész, aki zsidó vallását. A német csapatoknak Bécsbe történt bevonulása után Morgant letartóztatták és internálói táborba szállították, ahol most meghalt.

(—) **ÚJÉVI ÜDVÖZLES A PÜSPÖKI AULÁBAN.** Temesvár római katolikus egyházközségei monstreklüdtőltségben járulnak az új év alkalmából Pacha Agoston megyéspüspök elé, hogy az új esztendő alkalmával üdvözöljék. Az idén a józsefvárosi és erzsébetvárosi egyházközség egy-egy tagja fogja az érvházfőt, magyar és német nyelven üdvözölni.

(—) **KARÁCSONYI ÜNNEPSÉG A TEMESVÁRI FOGHÁZBAN.** Karácsony estéjén tartották meg a fogházban a karácsonyi ünnepséget, amelyen Ganesuc Constantin fogházigazgató, Visinescu Gheorghe, a fogház főkönyvelője, Bain Lazar, a Patronázs Egyesület főtitkára és a fogház többi személyzete vett részt. Golumba Traian görög keleti román lelkész istentiszteletet tartott és beszédet intézett a foglyokhoz, akiknek énekkara karácsonyi énekeket adott elő. Az istentisztelet után a temesvári iparosok által adományozott kenyeret, kalácsot és a Mardán Dionisie dohánygyári igazgató által adományozott ezer darab cigarettát osztották szét, a foglyok között. Karácsony első napján Sora Milente lelkész vezetésével a román vallásos egyesületek hölgyei is megjelentek a fogházban és szeretetadományokat adtak át a fogház lakóinak. A római katolikus vallású rabok számára Fodor József központi pap tartott a kápolnában szentmisét.

(—) **A LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG ÚJ IGAZGATÓJA.** A nagyváradi Magyar Lapok és a Néplap lapkiadó részvénytársaság ügyvezelel igazgatójává Scheffler Ferenc dr. helyébe Follmann János teológiai tanárt nevezték ki.

Mozi

MŰSOR

SZERDA, DECEMBER 28.

APOLLÓ: Csikágó (német film).

CAPITOL: Három kis ördög (angol film).

SCALA: 5.000.000 keres egy örököszt (német film).

RIVOLI: Éva (német film).

ATLANTIC (Erzsébetváros): Az angyal és leányom, A Péter (német filmek).

1938. december 29.

(—) A KIRÁLYI HELYTARTÓ KARÁCSONYA. Marica Alexandru dr. királyi helytartó a karácsonyi ünnepek családja körében töltötte. Vasárnap délelőtt a királyi helytartó veje, Cuceanu Gheorghe dr. brassói főpolgármester kíséretében részt vett az erzsébetvárosi görög keleti templomban a nagymisén. Az istenisztületet Oprea verseci főesperes tartotta. Vunja Cornel plébános és Crismariu Iulius segédlete mellett. A gyárvárosi görög keleti székesegyházban a nagykarácsonyi istentiszteletet Tiucra Patrachie dr. főesperes tartotta. Sora Melentie és Golumba Traian lelkészek segédletével.

(—) Korosec Budapestre utazott. Belgrádból jelentik: Korosec volt belügyminiszter hétfő reggel külföldi útra indult. A lapok nem írják meg, hogy hová utazott; de úgy tudják, hogy Korosec Budapestre készült. A pályaudvaron megjelent a hadügyminiszter és a közlekedésügyi miniszter, akik szerencsés utat kívántak neki.

(—) MÁRK JÓZSEF VOLT TÚZOLTÓ PARANCSNOK HALÁLA. Temesvár város egyik derék, ismert polgára, Márk József, a belvárosi önkéntes tűzoltóság volt parancsnoka nyolcvan éves korában meghalt. Fiatalkora óta tagja volt az önkéntes tűzoltóságnak és önzetlenül dolgozott sok esetben tüzesetknél polgártársai vagyonának és életének megmentése érdekében. Társai megbecsülték és a testületben vezetéshez juttatták. Tizenhat éven keresztül helyettes parancsnok volt, majd mint parancsnok működött az önkéntes tűzoltóság megszüntetéséig. Halálát gyászolja felesége, született Redinger Zsuzsanna és nagy rokonsága. Temetés ma, szerdán délután félnyolc órakor megy végbe a józsefvárosi Preyer uca 25. szám alatti gyászházban.

(—) FREUDE UND ARBEIT című német folyóirat legújabb száma most jelent meg és kiállítása a nyomdatécnika valóságos csodája. A gyönyörűbbnél gyönyörűbb színes reprodukciók eredeti festmények illusztrálják. Bennük közelebből azok a fényképfelvételek érdekelhetnek, melyek őfelsége és a nagyvajda németországi látogatása alkalmával készültek. Közi ezenkívül romániai vonatkozásban az ország sokszínűnyomása térképét, feltüntetve rajta az egyes városok jellegzetességeit. Nagyon érdekesek a Belvár fejlődéséről, Bulgáriáról, a bécsi új színházi éráról, a finn nők életéről, a török népről, a bucovinai németekről, stb. szülő cikkek. A folyóirat a Freude und Arbeit berlini nemzetközi irodájának hivatalos közlönye és egyes száma ára másfél márka.

(—) HALÁLOZÁSOK. Meghaltak: Polsterer Erzsébet született Brauner harminchat éves, Jurca Damian hatvanöt éves, Porumb Nestor lelkész nyolcvanhárom éves, Gröszer Emil negyvenegy éves, Marjan János negyvenöt éves, Donawell Péter nyolcvanhárom éves, Duran Julianna született Bordan hatvankilenc éves, Adamovici Henrik hatvanhat éves, Sundhausen Róza született Sieber hatvennyolc éves, Sam Maria négy éves, kertész Pál ötvenöt éves vasuti munkás, Steinmez Karolin, született Jerger negyvenkilenc éves. Daróczi József hatvankilenc éves vasuti nyugdíjas, Neurohr József hatvanegy éves kereskedő.

(—) Újévi vásár alakka evőeszközökben és acélárúkbán, valamint különféle díszárgyakban Scherter Ottó vaskereskedésében, Temesvár, Belváros.

(—) VÉRES ÖSSZETÜZÉSEK A FELVIDÉKEN CSENDŐRÖK ÉS SZLOVÁK TUNTETŐK KÖZÖTT. Kassáról jelentik: A Felvidéken, a szlovákiai határon levő Nagysurány Magyarországhoz került községben a szlovák lakosság karácsonyi első napján megjelent a csendőrségi laktanya előtt és követelte, hogy a községet csak olják vissza Szlovákiához. Hétfőn dében a szlovák lakosság újabb nagyobb tömege jelent meg a csendőrség előtt és akkor már felfegyverkezve, fenyegető módon tüntettek Szlovákia mellett. A csendőrség tagjai sortűzet adtak le a tömegre, aminek következtében egy ember meghalt és többen súlyosan megsebesültek. A szlovák határ mentén levő Komját községben szintén voltak hasonló tüntetések. A magyar hatóságok azt hiszik, hogy a szlovák lakosság nyugtalansága agitátorok működésére vezethető vissza.

(—) Halálos vasúti szerencsétlenségek Németországban. Berlinből jelentik: A Berlin-Köln közötti közlekedő expresszvonat Heimstätt állomáson összeütközött egy mozdonyval és két utas meghalt. — Eisenbach közelében egy tehervonatot összeütközött egy üres szerelvényvel. Két vasúti tisztviselő esett a szerencsétlenségnek áldozatul.

(—) Német és lengyel hajó összeütközése. Hamburgból jelentik: Az Északi-tengert a Balti tengerrel összekötő csatornában a Christian Russa nevű német hajó összeütközött a Warsawa nevű lengyel gőzessel. A német hajó súlyosan megrongálódott és az összeütközés következtében tüzet fogott. A hajó leégett, a leánysegéret azonban sikerült megmenteni.

(—) Anglia már kiválasztotta London „utó-dát”. Londonból jelentik: Az angol kormány az esetleg bekövetkező háborúra való felkészültségében annyira megy, hogy már kiszemelte azt a várost is, amelybe a kormány és a főbb állami hivatalok elköltöznének. E kis városkának a nevét, amely 160 kilométernyire fekszik Londontól, szigorúan titokban tartják. Ebben a városban a kormány az alsóház részére bombabiztos üléstermet építtet.

(—) Ausztrália korlátozás nélkül beengedi a zsidókat. Camberrából jelentik: Az ausztráliai kormányhoz hetenként három-négyezer kérvény érkezik németországi és ausztriai zsidóktól, a beutazás engedélyezésére. Az ausztráliai kormányban nincs szándékában gátat vetni a bevándorlások elé és ezért a kvótát sem jelöli meg. Az ausztráliai kormány elhatározása nagy szencsziót kelt a világ zsidósága körében.

(—) Csehország kilép a Népszövetségből. Páriból jelentik: A Matin azt írja, hogy Csehszlovákia rövidesen kilép a Népszövetségből. A lap prágai tudósítója azt az értesülést szerezte a kormány körületeiből, hogy a prágai kormány főleg a szlovák kormány nyomására határozta el a Népszövetségből való kilépését.

(—) A CSEH KÖZTÁRSASÁGI ELNÖK SZLOVÁKIAI LÁTOGATÁSA. Pozsonyból jelentik: Hacha csehszlovák köztársasági elnök, aki hétfőn délelőtt indult el szlovákiai útjára, kedden délután szlovák területre érkezett. A határon Sidor Károly helyettes szlovák miniszterelnök és a közlekedésügyi miniszter szállottak fel a különvonatra. Délután fél 6 órakor érkezett a vonat Rózsahegyre, ahol az elnököt Tiso miniszterelnök üdvözölte. Itt Hacha elnök megkoszorúta Hlinka úrját, majd tovább folytatta útját és este megérkezett Tátralomnicra.

Tizenegyet helyen törték át a spanyol nemzetiek a köztársaságiak frontját

Több falut elfoglaltak és rengeteg hadianyagot zsákmányoltak

Madrid, december 27. A spanyol nemzeti csapatok az estramadurái fronton ismét erős támadásba kezdtek. A harcvonal mögötti városok és községek felett tegnap számos nemzeti bombavető repülőgép jelent meg, amelyek Eviso községre 60, Mohosa községre pedig 30 bombát dobtak le. A támadás következtében az előbbi helységekben

26 ember meghalt és 50 megsebesült, míg az utóbbi községben 14 ember vesztette életét. 22-en pedig súlyosan megsebesültek. A nemzeti csapatok 14 helyen törték át a frontot és mintegy 25 kilométernyire hatoltak előre. Több falut foglaltak el, két ágyút és számos harci kocsi zsákmányoltak, valamint 5.000 foglyot ejtettek. A Lerida mellett lefolyt légitámadásban három köztársasági repülőgépet leltek.

Companys köztársasági elnök, Marciának, a köztársaság elnökének sírjánál beszédet mondott a halálozást évforduló emlékünnepe alkalmából.

— Háborút viselünk, — hangoztatta, — pedig a békét akartuk mindenkor. De háborút kell viselnünk, mert megtámadtak bennünket. Megtámadtak azért, hogy megfosssanak becsületünkől, szabadságunktól és hogy rabzsolgákká alacsonyítsanak bennünket.

Háborút viselünk a háború, a gyűlölet és a despotizmus ellen.

— Katalánia mindig a szabadság végvára volt és az is marad. És mi katalánok lelünk minden erejével és szívünk minden dobbanásával ragaszkodunk az otthoni rőghöz. Édes szülőföldünket nem engedjük. Megvédjük utolsó csepp vérünkig. Hadd jöjjen az ellenség. Minden kő és minden fűszál elhatározott katalán; fog találni, aki megvédi hazáját a támadásokkal szemben.

A köztársasági hadsereg hivatalos jelentésében elismeri, hogy a nemzetiek szombaton megindult offenzívája áttörte az arconvalat Sierra Grossánál. A Tremps szakaszon és Balaguernél. A hivatalos jelentés megemlíti, hogy az ellentámadás során a köztársaságiak visszaszereztek elvesztett területeik legnagyobb részét.

A Havas távirati iroda Katalóniába kiküldött munkatársa Franco csapatának heves támadásaival foglalkozva kihangsúlyozza a mindkét táborban harcoló spanyolok technikai felkészültségét. Jelenlése szerint a harcok jellege az utóbbi időben lényegesen megváltozott. Az ütközetek egyre ritkábbak, azonban annál hevesebbek.

Patkányok tanyája lett a megrongálódott Mária szobor talapzata

Az 1514-iki parasztlázadásnak Temesváron játszódtott le a befejező jelenete. Dózsa Györgyöt, a felkelés vezérét a temesvári vár alatt ültették izzó vastrónusra és koronázzák meg szikrázóan forró vaskoronával. A hagyomány szerint ez a kivégzés azon a helyen történt, hogy a Carol-utca beletorkollik a Doja-utca. Ezt a helyet már évszázadokkal előbb is kicsiny Mária-szoborral jelölték meg, amely azonban az idők folyamán teljesen elpusztult.

Néhaj Láng Dávid kononok, józsefvárosi plébános, vetette föl a gondolatot, hogy az egykori tragédia helyén művészi szobrot kell állítani. Mária, Jézus Krisztus szepültelem anyjának. Az eszme valóra vált. Márványból faragta ki művészünk Isten anyjának szobrát, amely főlé a város köböl épült baldachint emelt. Az 1910-ben emelt szobor egyik felirása így szól:

— Dózsa György kegyetlen halálának kiengesztelésére emelte Temesvár város tanácsa és közönsége.

Annak idején, amikor a szobor készült, a Józsefváros és az Erzsébetváros közös római katolikus plébániát képezett. Az Erzsébetváros fejlődött és elvált a Józsefvárostól, hogy önálló plébániává legyen. Láng Dávid azonban kikötötte, hogy a Mária-szobor, amely közigazgatásilag az Erzsébetváros területén van, továbbra is a Józsefváros plébániájához tartozzék. Az idő múlása a védő baldachin alatt is kikezdte a szobrot, amely jelentékenyen megrongálódott. Eltekintve attól, hogy a gyertyák füstje beleperte a szobrot, a baldachin részei letéredtek és a parkányzat is lemállott. Legtöbbet azonban a talpazat szenvedett. A kövek kicsorbulnak, nagy hézagok keletkeztek, melyeket patkányok tovább vájtak és a talpazat belsejében tanyát készítettek maguknak.

A Mária-szobor kijávitása sürgőssé vált, mert csak így lehet ezt a műremekét megmenteni. Ugy tudjuk, hogy a szobornál levő perselyben az idők folyamán annyi pénz gyűlt össze, amely a kijávitást lehetővé teszi. Nem méltó Isten anyjának emlékéhez és a hívők áhitatához, hogy a megrongált szobor mai állapotában maradjon és hogy az imádkozók lábai mellett pockok szaladgáljanak. Mindennemű keresztény felekezetek tagjai imádkoznak ott és az imák magyarul, románul, németül, szerbül, szlovákul szállanak az Égkebe. Máriahoz és az ő Fiahoz, Jézushoz. Reméljük, hogy segítségül küldésünket, amelyet a szép szobor megmentése érdekében hallgatunk, az illetékesek meghallják.

Karácsonyi számunk nagy sikere

Másfél évtized óta teljesíti nemzetközösségi feladatát Romániában a Déli Hírlap és ezen idő alatt, sokszor nehéz és vészterhes körülmények között, soha el nem tért kitűzött irányától: becsületesen, tisztességesen szolgálja a magyar közérdeket. Soha nem hivalkodunk, hogy országos lap vagyunk, soha nem hirdettük, hogy mi vagyunk az egyedüli bánási magyar újság, — nem tettük akkor sem, amikor egyedül maradtunk, — nem kiáltjuk ki, hogy mi vagyunk a legnagyobb lap, mert tudjuk, hogy nem a saját magunk dicsegetése a szerkesztés célja, tudjuk, hogy hangzatos szövegekkel nem lehet félrevezetni a közönséget, nem is a mi ízlésünk, — csendesen, visszavonultan, lelkiismeretesen igyekeztünk jó lapot adni olvasóinknak. Ezt a törekvésünket a közönség honorálta is azzal, hogy napról-napra nő előfizetőink tábora. Karácsony előtt sem vertük a nagydobot, hanem a lehetőségek határain belül olyan ünnepi számot adtunk, mely felveszi a versenyt úgynevezett fővárosi lapokkal is. Utólag sem irnánk erről, ha az olvasók tömegesen nem kerestek volna fel elismerésükkel. Ezt megköszönni a célunk és annak az ígéretnek a megismétlése, hogy a jövőben sem változunk. Maradunk a bánási magyarság érdekében hűséges szószólója és értékeinek szerény sáfárja. Ha ezen célkitűzésünkben segítőtársra akadunk, nem gáncsokodni fogunk. hanem ösztínt, tiszta szívvel örülni.

= KÖZGAZDASÁG =

Lerövidítik az importengedélyek elintézésének idejét

A jövő évtől leegyszerűsíti eljárását a kontingentálási hivatal

Újévtől kezdve új rendszert honosítanak meg a kontingentálási hivatalban, amellyel könnyíteni akarnak a behozatalnál. Az eddigi szolgálati osztályok megszüntetése mellett az importkérvényeket három osztály fogja kiadni: a.) napi engedélyek, b.) negyedévi engedélyek kibocsátását eszközöző osztály és c.) tükárság. Az első fogja a kvótán kívüli behozatalt kiadni (ipari gépek alkatrészei, mezőgazdasági gépek, hatóságok behozatala, stb), míg a második a negyedévi fixkvóták engedélyét.

Az engedélyeket a jövőben nem négy példányban állítják ki mint a múltban, hanem csak egy eredeti példányban és egy — a vámhivatal számára készült — másolatban. A hivatalban egy támlap marad a kartoték számára. Mindezeket egy speciális gép segítségével állítják elő, ami sokkal rövidebb időt vesz igénybe, mint az írógéppel való kitöltés. A kérvények elintézésének idejét általában a legrövidebb időre szállítják le és ennek előmunkálatait újra befejezik.

Az életszínvonal emelése — a kereskedelmi miniszter célkitűzése

Az elmúlt félszázad legnagyobb gazdasági eredménye: a gabona árnyójának fennmaradása

Bucuresti, december 27. Az országnak az uralgó által is támogatott új közigazgatási felosztása jobb üzletmenetet és nagyobb élénkiséget biztosít a nagy vállalatok számára. Radikális változások ment át az egész gazdasági élet. Mitita Constantinescu nemzetgazdasági miniszter nagy hozzájárulással és fáradsággal nem ismerő munkával irányította az ország gazdasági újjászervezésének nagy művét. De a gazdasági élet megélénkülése és újjászülése nemcsak a miniszter, hanem segítőfőrsainak érdeme is.

Mitita Constantinescu miniszter nehéz helyzetből mentette ki az ország gazdasági életét. Ha figyelemmel kísértük ennek a miniszteriumnak az utóbbi tíz hónap alatt kifejtett tevékenységét, láthatjuk azokat a nagyfontosságú újításokat, amelyeket a nemzetgazdasági miniszter léptetett életbe. Az ország tulnyomó részben földműveléssel foglalkozó lakosságának

az idei, különösen jó termés begyűjtése után a termények értékesítése volt a legfontosabb probléma.

A tőkével rendelkező szövetségek támogatásával sikerült tartani a gabona belföldi árfolyamát, amely 50 százalékkal magasabb a külföldi árfolyamnál. A gazdasági élet támogatása azonban ezzel még nem ért véget, a gazdák olesó kölcsönökhöz jutottak, hogy beszerezhessék a szükséges vetőmagot és gazdasági gépeket, felszereléseket. Mitita Constantinescu nemzetgazdasági miniszter a kiskisgazdák

a parasztiok életszínvonalának felemelését és jobbá tételét tűzte ki céljának.

Az újjászervezett gazdasági élet azonban nem csak a parasztszféra helyzetének felemelését eredményezte, hanem feljavította az összes osztályoknak az életét is. Ami az exportot illeti, sikerült előnyös áruszállítási egyezményeket kötni Németországgal és Olaszországgal, amelyek új piacokat teremtettek Romániának. Az export után jutalmat kapnak a külföldre szállított. A munkások, az iparosok szintén olesó kölcsönhöz jutottak és ezáltal ennek az osztálynak az életszínvonala is lényegesen emelkedett.

Kiviteli vámpok módosítása

A következő áruk kiviteli vámjában történt változás: élő baromfi (vámátétel 19.23.25.) darabonként 20 lei, vágott baromfi (vámátétel 44 és 53.) 100 kg-ként 2500 lei, tyújsz (vámátétel 45 és 57.) 100 kg-ként 2000 lei, fagyasztott, konzervált, héj nélküli tojás (58. tételszám) 100 kg-ként 2400 lei. Mentések a kiviteli vám alól a Romániai Tojás és Baromfitermelők egyesülésének tagjai

Egy német érdekeltségű romániai bank elbocsátja zsidó tisztviselőit

A pénzügyi életnek feltűnő eseménye, hogy egy bucarestii nagy pénzintézet, amely mögött német tőke húzódik meg, 1939 január elsejével felmondta levelet küldött valamennyi zsidó vallású tisztviselőnek. A felmondás egyaránt érinti a vezető állásban lévő, valamint a kisebb tisztviselőket. A vezető tisztviselők egy évi fizetést kapnak, a kisebb tisztviselőket az intézetnél eltöltött szolgálati idő arányában részesítik végkielégítésben. A bucarestii pénzintézetnek Erdély csaknem minden nagyobb városában vannak fiókjai, így Aradon és Temesváron is.

Nemzetközi szénkartell készül

A három legnagyobb európai széntermelő állam: Anglia, Németország és Lengyelország bányatulajdonosai közös árakat és egymás közötti termelési kontingenst készülnék megállapítani. Ez Németországnak jelent előnyt, mivel a jelenlegi termelési költségek mellett csökkenő kivitele van. Németország számára biztosítani fogják az 1935. évi kivitelt, ezzel szemben a német birodalom északnyugati részébe beengedik az angol szenet és bizonyos mennyiséget átvesz Lengyelországból is, amelynek a keskeny bányák felcsatolásával feleslege van. Legközelebb összeül a bányatulajdonosok értekezlete, amely a fontos kartellszerződés részleteit ki fogja dolgozni.

Árfolyamok, gabonaárak

KEDD, DECEMBER 27.

A hivatalos devizárárfolyamok a következők: (az első szám a vételt, a másik az eladást jelenti). Hollandi forint 76.18—77.28, belgas 23.67—24.01, angol font 665.45—676.89, olasz lira 7.172—7.172, dollár 140.07—142.14, francia frank 3.59—3.80, cseh korona 4.70—4.80, svájci frank 31.74—32.22. Ezekben az árfolyamokban a devizafelár is befigyeltatik. Dinár 2.89—3.05, pengó 25 és 26.50—27, német márka 38—39, felár nélkül.

A bányászati gabonapiacra a gabonaneműek irányzata lángha és a piaci forgalom még nem indult meg. A piaci árak a következők: temesi buza 78 kilós 365, toronái búza 380, időszerinti tengeri 300, örökös tengeri 315, zab 420, takarmányárpa 320, tavaszi árpa 380, korpá 270, ötkömág 730, új tökmag 650, muharmag 300, napraforgómag 300, kismalmi liszt a 30/70-es beosztásból 720, nagymalmi liszt 740 lei százkilónként. A löheremag 18, a lucernamag 52 lei.

— Német részvénytöbbség a Soia részvénytársaságnál. A Soia részvénytársaság alapítókezelése folytán a német tőke jelentékeny investíciót eszközöl Romániában. A vállalatnál az I. G. Farbenindustrie 47 millió lei értékű részvényt jegyzett és ezzel érdekeltsége 50 millió leire emelkedett. A már kitűzött rendkívüli közgyűlést elhalasztották, mivel az aláírási alakiságok nem nyertek befejezést.

— Kiviteli tilalmak feloldása. A kiviteli tilalmat a következő cikkekre nézve szüntették meg: kender (vámtarifa 461.) juh, báránybőr szőrméve (vámtarifa 75. tétel.).

— Olesó kölcsönöket kapnak a mezőgazdák. Mitita Constantinescu nemzetgazdasági miniszter, a Banca Nationala kormányzója, a Jegybank utján egymilliórd leies hitelt bocsátott a szövetségi központ rendelkezésére. Ebből az összegből olesó kölcsönöket folyósítanak a mezőgazdák. A kölcsönügyleteket a népbankok bonyolítják le. E nagyleltőségű intézkedéssel kapcsolatban Constantinescu miniszter a mezőgazdákhoz felhívást intézett, amelyben arra figyelmezteti őket, hogy a kölcsönöket észszerűen használják fel.

— Fuzionáló erdélyi pénzügyintézetek. A Legfőbb Banktanács legutóbbi ülésén a következő fontosabb határozatokat hozta: helybennagya a kolozsvári Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. fuzióhatározatát a Zilahai Takarékpénztár és Hitelbankkal. Egyidejűleg engedélyezte a tunsádi fiók felállítását: a marosvásárhelyi Erdélyi Kereskedelmi és Hitelbank Rt. vezetését jelentéstételre hívta fel, a banktörvény egyes intézkedéseivel kapcsolatban.

— Be kell jelenteni az idei börtörméret. A pénzügyigazgatóságok szeszügyosztályai felhívják az összes szölobirtokosokat, hogy idej börtörméretéről szóló jelentésüket január 15-ig adják be a polgármesteri hivatalnál, illetve községi előjáróságoknál. Amennyiben ezt a fenj határnapig nem jelentik be, szigorúan megbírságozzák őket.

— Ismét felemlte a kartell a kókuszszir árát. A növényi olajok kartellje, amely voltaképpen a Phoenix és Hermes cégek kartelljéből áll, a kókuszszir árát kg-ként 55 leire emelte. Két héten belül ez ebben a cikkben a második emelés. Előbb 41 leiről 47 leire emelték, majd most 55 leire a kókuszszir árát.

— IMPORTŐRÖK KÖNYVVEZETÉSI KÖTELEZETTSÉGE. A nemzetgazdasági minisztérium figyelmezteti az importáló kereskedőket, hogy az általában előírt kereskedelmi könyvben kívül, tartozik naponta bevezetésekkel eszközölni a Banca Nationala devizaszovalgálat által előírt könyvbe. Az az importőr, aki naponként nem tartja rendben üzleti könyveit, szankció alá esik, ami esetleg a behozatalt engedély megvonásában fog állani.

— PRÉSGÉPEK ÁTALÁNY ILLETEKE. A pénzügyminisztérium körrendelettel leszállította az állati, vagy vegyes erővel hajtott présgépek évi átalány illetékét 1000 leiről 500 leire, a kézi hajtású gépek illetékét 500 leiről 250 leire. Azok, akik a folyó negyedre többet fizettek be, a jövő negyedben kevesebbet tartoznak fizetni, mert a rendelet visszaható hatályú. Azok, akik a pénzügyi év végéig befizették az átalányilletéket a jövő évre betudással élhetnek.

— ROMÁN—TÖRÖK KERESKEDELMI TÁRGYALÁSOK. A román—török külkereskedelmi forgalom csökkenése és főleg a török kormány által zárolt követelések miatt, Románia már készült felmondani az ankarai kormányjal kötött kereskedelmi egyezményt. A török kormány értesítette a nemzetgazdasági minisztériumot, hogy januárban bizottság fog érkezni az egyezmény nem funkcionáló részeinek új megtárgyalása végett.

— AZ IMPORTENGEDELY UJ DIJAI. A következő cikkek importengedélyezései díjaiban állott be változás: háztartási és egészségügyi cikkek (935 tétel szám) kilónként 12 lei, egészségügyi készülékek és cikkek (mosdótál, stb.) kilónként 14 lei (938 tétel szám) kerékpár, tricikli 100 kilónként 2720 lei, kerékpárgyári alkar-részek (1288 tétel szám) 100 kilónként 520 lei.

KÖNYVEK

* HUNYADY SÁNDOR: *A tigriscsikos kutya*. Hunyady Sándor a mai magyar elbeszélő irodalom egyik legkiválóbb mestere. Kifogyhatatlan mesegazdagsága, folyamatos, izes elbeszélőképessége rendkívül népszerűvé tették a nagyközönség körében. Szintiszta irodalmi kvalitás és népszerűség, ez a két egymással találkozó dolog egyesül ennek a szerencsés írónak az esetében. Most megjelent novelláskönyve, A tigriscsikos kutya egész sereg feledhetetlen alakban, helyzetben és képbén, szépszámu ritka elbeszélő művészettel megírt novelláiban mutatja azokat az erői erényeket, amelyek Hunyady Sándor művészetét jellemzik. Ez a könyv csupa derű, főlényes élelslátás, humor és mozgalmasság. Hunyady evel a könyvével is bebizonyította, hogy a magyar novellának mikszáthi értelemben igazi mestere. Uj könyve az Athenaeum kiadásában jelent meg. Ára 99 lei.

* FELIX SALTEN: *Perri egy mókus regénye*. Perri történetében az erdő apró lakóinak életét meséli el Salten. A kis mókus megszületik, játszik, szenved, szerelmes lesz s végül családöt alapít. Közben megismerkedik az erdő és az élet ezernyi csodájával, eseményekkel csakogy, minz érzelmekkel. Es főképen kíváncsi, rettenetesen kíváncsi mindenre, ami körülötte történik. Salten finomtollu, könyved ír. Irásaiban nemcsak a négy lábúak és madarak kelnek életre, hanem a fák, füvek és virágok is. Olyan természetességgel beszélteti őket, hogy egy pillanatra sem érezzük költő tnek történetét. Aki a Perri olvasása után járja majd az erdőt s akad össze lakóival, bizonyára megértőbben nézi majd cselekedeteit. Felix Salten: Perri Dormándy pompás fordításában, Pantheon kiadásában jelent meg, füzve 106 lei, kötve 145 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepage-nál Cluj.

SPORTSEMÉNYEK

Hetvenöt milliót keresett az elmúlt három év alatt az angol Wolverhampton

A csapat vezetősége játékosokat vesz és elad. — A „labdarugógyár“ működése

Az egyik angol sportlap kimutatás: közölt arról, hogy mennyit keresett a Wolverhampton Wanderers 1935 óta, legjobb játékosai eladásával. A játékos vásárlások és eladások mérlege a következőképpen fest:

1935 májustól	1936 májusig	24.608 font
1936	1937	26.670
1937	1938	18.457

Ehhez hozzászámítandó az idei őszi idényben Bryn Jonesért, Thomsonért és Kirkhamért kapott, összesen, hogy végeredményben a Wolverhampton Wanderers három és fél év alatt 90 ezer fontot (75 mil-

ió leít) keresett legjobb játékosainak eladásával.

Angliában tehát méltán nevezik Buckley órnagy klubját a „Wolverhamptoni futballgyárnak“, ahol nyers tehetségeket szűrokká nevelnek. 1935-től 1938-ig az angol csapat ötven labdarugójátékot adott ligacsapatoknak, akik mindannyian nagyszerűen beváltak. Ugy látszik az angolok a sport mellett sem feledkeznek meg arról, hogy abból lehetőleg hasznót is húzzanak. Ez érthető is, ha elgondoljuk, hogy egy-egy előkelő angol egyesületnek több százezer leibe kerül a csapatnak a fennartása és sikeres szereplésének biztosítása.

Több nemzetközi mérkőzést játszik a jövő évben a nemzeti B. válogatott

A labdarugószövetségben már lázasan folyik a munka a jövő évi válogatott csapat mérkőzések műsorának összeállítása érdekében. Az A. válogatott csapat mérkőzésein kívül gazdag műsort állítottak össze a B. válogatott részére is. Az eddigi tervek szerint a csikó csapat négy nemzetközi mérkőzést bonyolít le a jövő évben. Ezek közül két mérkőzést tavasszal, kettőt pedig az őszi folyamán. A román B. válogatott csapata Csehszlovákia, Lettország, Jugoszlávia és valószínűleg a magyar B. válogatott ellen játszik majd. A magyar szövetséggel már megkezdődtek a tárgyalások, amelyek előrehaladott stádiumban vannak.

Atlétikai Román Kupát tervez az országos szövetség. Az országos atlétikai szövetség a jövő évben hatalmas programot bonyolít le, amely az atlétikai sport népszerűségét szolgálja. 1939-ben első ízben kerül kiírásra az atlétikában a Román Kupa, amelynek keretében az atlétikával foglalkozó egyesületek csapatai ütköznek meg a díjért. Ugyancsak a jövő évi műsoron szerepel több nemzetközi atlétikai viadal is, mint a Balkán játékok, valamint Csehország, Lengyelország és Törökország elleni válogatott mérkőzések.

KÜLFÖLDI SPORT: Bécs. Wiener Sport Club — Electra 1:1 hétfőn, Hertha — Wiener Sport Club 1:1 vasárnap.

Uj játékosokat szerződtetett a Ferencváros

A Ferencváros legutóbbi jugoszláviai szereplése során súlyos vereséget szenvedett a zágrábi HASK együttesétől. A csapat innen tovább utazott Görögországba, azonban a vezetőség Háda kapust feyelemi vétség miatt visszaküldte Budapestre. Ugyancsak visszautazott a sérült Gyetvay is, aki állítólag izomrost-azakadást szenvedett. A turavezetők új játékost kerestek a vezetőségtől. A vezetőcsapat Tihanyit és Magdát küldte a csapat után. Ugyanekkor azonban a Ferencváros vezetőségének sikerült befejeznie azokat a tárgyalásokat, amelyeket Pálinkás kapus és Szojka hátvéd szerződtetése érdekében folytatott és így a két szegedi játékos már a Ferencvárosban rugja a labdát. Valószínűleg a két újonnan szerződtetett játékost utána küldik a csapatnak Görögországba.

Az Újpest csapata Egyiptomban. Az Újpest csapata elutazott Egyiptomba, ahol több mérkőzést játszik. Az együttes a következő mérkőzéseket bonyolítja le: Január 1-én: Alexandria, január 6-án: Kairó, január 8-án: Port Said, január 13-án: Kairó, január 15-én: Alexandria. Az Újpest ellen minden valószínűség szerint a felsorolt városok válogatottjai állanak ki.

FERENCVAROS — PANATINEIKOS 5:1 (2:0). A magyar bajnok biztosan nyerte első görögországi mérkőzését Athénben. A gólokat Sárosi dr. 3. Toldi és Jakab szerezte. (Vasárnap.)

FERENCVAROS — ATHÉN VALOGATOTT 3:1 (2:0). Hétfőn Athén válogatottja ellen játszott a magyar bajnokgyűttes, melyet 2:0-as félföld után 3:1 arányban biztosan győzött le. A gólokat Sárosi (2), Lázár, illetve Anakis rugták.

A rajtakapott asszony rálépett a detektív cilindere

Miss Oroszország különös házasságának kulisszatitkai a párisi bíróság előtt

Páris, december 27. Nem mindennapi házasságtörési botrányt tárgyalt az egyik párisi törvényszék André Clavel elnöke előtt. Pierre Pathé gazdag nagyiparos néhány esztendővel ezelőtt feleségül vette Arianne Gédénoff orosz hercegnőt, akit kevéssel ezelőtt Miss Oroszországgá választottak.

A házaspár kölcsönösen feljelentette egymást és a rejélyes ügyet szerte terjedő tisztázni a törvényszéki bíróság az asszony képviselőiben Franciaország egyik legnépszerűbb védőügyvédje, Henry Torres jelent meg. Ismertették a periratokat, amely szerint Pierre Pathé házasságtöréssel vádolja a feleségét, a szépasszony viszont azt hangoztatja, hogy fiatal férje hűtlenül elhagyta.

Először az egykori szépségkirálynő: hallgatták ki.

— Férjem — vallotta az asszony — rendkívül különös körülmények között hagyta el a házat. Paul Doumer-uccai lakásunkban vendégeket fogadtunk. Az uram az egyik bridszál-nál kibicelt, amikor megkértem, hogy a szomszéd szobából hozzon cigarettát. „Pardon, egy pillanatra“, — mondotta vendégeim és eltűnt. Soha többé nem jött vissza. Később tudtam meg, hogy már este csomagoltatott és egyenesen a pályaudvarra ment. Kanadáig meg sem állt. Az édesanyja vár a Kanadában. Hónapokig nem adott életjelet a férjem. Két nap múlva be akartam jelenteni a rendőrségen, de az egyik barátom megjelent nálam és közölte, hogy ne aggódjak miatta, mert a legjobb hangulatban Kanadába utazott.

Most került sort a tárgyalás legpikánsabb részére, az április 4-én lezajlott rajtakapásra. A férj ügyvédje szerint két detektív hajnali négy órakor félreérthetetlen helyzetben találta a szépasszonyt Sebastian Aftalion Davisco nevű úriemberrel. A tanúk sorában megjelent az udvar-

ló is esernyővel a kezében.

— Miért jött be esernyővel? — kérdezte az elnök.

— Ez nem esernyő, hanem bűnjel. Állítólag ezzel akartam megölni a detektíveket.

— Mindenesetre vigye be a ruháiba.

Ezután Gaston Chain detektívfelügyelő te te meg vallomását. Egyik társa kíséretében éjjel négy órakor megjelent a házaspár lakásán. Hiába csengetett, nem engedték be. Erre a Pierre Pathétől kapott kulcs segítségével behatolt a lakásba. Ott találta Mme Pathét és Davisco urat.

— Milyen ruhában volt a férfi? — kérdezte az elnök.

— Uccai ruhában, esernyővel a kezében.

Óriási derűtség a teremben. A bíróság azt vitatta, hogy ebben az esetben miért jelenett meg a detektívfelügyelő a „félreérthetetlen helyzetet“?

— Dörömbölésünkkel eltelt egy negyedóra, nyugodtan volt ideje felülőzni.

— Nem a feltevésekre vagyunk kíváncsiak.

Előadta ezután a detektívfelügyelő, hogy Mme Pathé revolverrel a kezében jelent meg az előszobában és kijelentette, hogy amennyiben nem távoznak a detek iverk, agyonlövi magát. Az udvarló az esernyővel hadonászott és életveszélyes fenyegetéseket tett.

A detektívfelügyelő társa, Mr. Monteil vallomásaiban előadta, hogy a pár rendkívül izgatottan viselkedett és az asszony folyton fenyegetőzött.

— Fel és alá szaladgált a szobában és közben rálépett a cillenderemre — vallotta.

Ezt a kijelentést is viharos derűtség fogadta. Több tanu hangoztatta, hogy a rajtakapás óta Pierre Pathé és felesége gyakran jelentek meg együtt, sőt autóban is látták őket.

A bíróság a tárgyalást elnapolta.

SPORT-FOTO-OPIC
A legolcsóbb sportcikk és azok javítása
A. M. MÜLLEY-nél
Timiscara, I. Strada Seiderer 11.

Sporthirek mindenfelől

A cseh Spárta jégkorongcsapata Bucurestiben. A prágai Spárta jégkorongcsapata december 28-án és 29-én a román fővárosban vendégszerepel. Ellenfele a Telefon Club és a Venus csapata lesz. A két román együttes szorgalmas edzésekkel készülődik a Spárta elleni mérkőzésre.

London—Bucuresti válogatott mérkőzés lesz Bucurestiben. A labdarugószövetségnek óhaja, hogy megvalósítsa a London—Bucuresti városok közötti labdarugómérkőzést. Tilea Viorel szövetségi elnök ebben az ügyben már tárgyalt az angol fővárosban, azonban végleges választ nem kapott. A fővárosi sportszajó jelentése szerint a Bucurestiben működő angol—román társaság közbenjárására mégis megvalósul a két város közötti mérkőzés. Az angol főváros csapata a jövő év júniusában jön Romániába.

A román B. válogatott legyőzte Ankara válogatott együttesét. A román B. válogatott csapata törökországi turája során vasárnap játszotta első mérkőzését, amelyet szép játék után 2:1 arányban megnyert. A közönségnek nagyon megnyerte a tetszését a fiatal erőkből összeállított román csapat játéka. A román csapat a következő összeállításban játszott: Szadovszky — Duce, Lengher — Pál, Raciariu, Nistor — Oprea, Reiter, Barátky, Prasler, Popescu. A 17. percben Oprea beadásával Reiter kiugrik és éles lövése a hálóban köt ki. 1:0. A 34. percben Prasler tisztára játsza Popescut és a balszélű labdája nem téveszt célt. 2:0. Szünet után a 31. percben Jasar révén javít a török csapat. Válogatott együttesünk második mérkőzését kedden játsza Sztambul csapata ellen.

Mindenki ingyen kapja a Déli Hírlapot (Temesvár, Piața Brațianu 3.) a hónap végéig, ha januárra már most előfizet

Rádió

SZERDA, DECEMBER 28.

Bucaresti. 6.35: Ritmikus torna, orvosi hírek, reggeli hangverseny, háztartási tanácsok. 12: Hanglemezek. 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport. 13.10: Déli hangverseny. 14.10: Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.10: Közlemények. 18: Időjelzés, időjárásjelentés. 18.02: Hanglemezek. 19: Em. Bucuty előadása. 19.55: Művészeti krónika. 20.10: Szalonzene. 20.50: Const. Gerota előadása. 21.05: Theodorescu kvartett. 22: Hírek, sport. 22.15: Schubert-lemezek. 23: Hírek. 23.15: Ionel Cristea zenekara. 23.45: Hírek külföldről francia és német nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. Utána étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: Begtás kertjének virágai. Felolvasás. 11.45: Az „Oxford-csoport” Genfben tartott ülésének elményeiről beszámoló dr. Ebner Ferencé. 1.10: Bodrics Béla és cigányzenekara. 1.30: Hírek. 2.20: Időjelzés, időjárásjelentés. 2.30: Postászenekar. 3.35: Hírek. 4: Élelmiszerárak. 5.15: Diákféltő. 5.45: Hírek. 6: Magyar táj magyar szemmel. Előadás. 6.30: Josef Maria Hausschild énekel. 7: A magyar leveleintézmény. Előadás. 7.35: Dénes József és cigányzenekara. 8: Hírek. 8.25: Szalonzene. 8.45: Dsida Jenő emlékezete. Előadás. 9.30: Operaházi zenekar. 10.40: Hírek, időjárásjelentés. 11: Hanglemezek. 11.30: Hírek német

és olasz nyelven. 12: Hírek angol és francia nyelven. 12.10: Heinemann Ede jazz-zenekara. 1.05: Hírek.

Budapest II. 8: Dénes József és cigányzenekara. 8.20: A fővárosi könyvtár. Előadás. 8.50: Szalonzene. 9.30: Polgári gondok. Sz. Horváth János csevegése. 10: Hírek. 10.20: Florent Schmitt: Salome tragédiája. (Hanglemzről). 11: Időjárásjelentés.

Bécs. 19.20: Vidám hangverseny. 20.15: Lemezek. 22: Hangverseny. 23.30: Bécsi zene.

Belgrád. 19.15: Előadás és lemezek. 22: Nép dalok. 23.15: Hegedűjáték.

Milánó. 20.30: Vidám tarka zene. 22: Operaelőadás. **Strassburg.** 19.20: Lemezek. 21.30: Kamarazene. 22.15: Lemezek. 22.30: Zenekari hangverseny.

Varsó. 20: Zenekari hangverseny. 22: Chopin művek. 22.45: Lemezek.

CSÜTÖRTÖK, DECEMBER 29.

Bucaresti. 6.45: Ritmikus torna, orvosi hírek, reggeli hangverseny, háztartási tanácsok. 12: Orszávró. 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport. 13.10: Déli hangverseny. 14.10: Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.10: Közlemények. 19: Gvermekóra. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02 Kulturális saktualitások. 19.17: Hanglemezek. 20: Mireea Dem. Rădulescu előadása. 20.15: Ének-

hangverseny. 20.40: Gh. Niculescu Basu énekel. 21: Alex. Bădăuță előadása. 21.35: Maria Snejina énekel. 22: Hírek. 22.15: Szimfonikus-lemezek. 23: Hírek. 23.15: Victor Predescu zenekara. 23.45: Hírek külföldről francia és angol nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. Utána étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: A Felvidék hatszázéves kulturvárosa: Rozsnyó. Felolvasás. 11.45: Kassa város hajdani vitéz kapitánya. Felolvasás. 1.10: Friss Antal gondolkázik. 1.45: Hírek. 2: Hanglemezek. 2.20: Időjelzés, időjárásjelentés. 3.35: Hírek. 4: Élelmiszerárak. 5.15: Szilveszteri tanácsadó. Előadás. 5.45: Hírek. 6: Mezőgazdasági félóra. 6.30: Szalonzene. 7: Akik kimaradnak. Előadás. 8: Hírek. 8.20: Hanglemezek. 8.55: Küllügyi negyedóra. 10.10: Karácsony. Hangjáték három részben. 21.40: Hírek, időjárásjelentés. 11: Csorba Gyula és cigányzenekara. 11.30: Hírek német és olasz nyelven. 11.45: Szimfonikus hangverseny. 12: Hírek angol és francia nyelven. 1.05: Hírek.

Budapest II. 6: Szórakoztató hanglemezek. 7.05: Szalonzene. 8.40: Ki örököl? Előadás. 9.10: Hanglemezek. 10: Hírek. 10.20: Csorba Gyula és cigányzenekara.

Bécs. 19: Zene. 19.30: Mesejáték. 21.10: Zenekari hangverseny. 23.30: Szórakoztató zene

Belgrád. 20: Lemezek. 21: Nép dalok. 21.30: Szimfonikus hang. 22.30: Ének. 23.15: Lemezek.

Milánó. 22: Zenekari hangverseny, utána tánczene. **Strassburg.** 20.30: Szórakoztató zene. 21.30: Könyvnyel. 24: Ének és orgonajáték.

Varsó. 20: Könyvnyel. 22.30: Karácsonyi dalok. 23: Bécsi klasszikusok. 24: Lengyel zene.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1938. jul. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: állástkeresés, elvesztett tárgyak, eltűnt személyek, fürdő- és gyógyhely hirdetések szávan kint egy leu. Házasság és Levelezés rovatban szávan kint öt leu, minden más rovatban szávan kint kettő leu. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóháza. Piata I. C. Brătianu 3. II. kerület: Tamás-rafik. Piata Badea Cărtan 8. — Kardos-rafik, Piata Traian (szerb templom mellett). Grósz-rafik. Calea Dorobantilor 2. III. kerület: Helfenbein-rafik. Piata Lahovari IV. kerület: March-rafik, Piata Küttli. — Nógrády-rafik. (Tivoli mellett). — Olariu-rafik, Piata Dragalina 6. Tele. fon 45—06. — Vittek-rafik. Bul. Carol 54. — Gağóczy-rafik, Strada Brătianu 15/a. Telef. 5—13.

Lakás

Különbejárattal elegáns nagy szoba a Mária-szobor közelében, fürdőszoba használatlalt kiadó. Cím a kiadóban. 2334

Bütorozott szoba, fürdőszoba használatlalt és esetleg teljes ellátással (két személynek is) azonnalra kiadó. Cím a kiadóban. 2529

A Banca Timișoarei épületében modern **4 és 3 szobás lakás** és **egy üzlethelyiség** azonnal kiadó. Bővebbet a Banca Timișoarei házközlelésénél.

Kiadó kapualatti bajárrattal bíró bütorozott szoba, fürdőszoba használatlalt, kívánatra reggeli és ebéd kosztal. Cím a kiadóban. 3530

Állást keres

Masszirozást, beteg ápolást vállalk. Knézov's Borhála IV. Str. Pop de Basesti 41. ajtó 18. 2845

Adás-vétel

Vennék nagyon jó karban lévő ottománt, csak széles, két személyes fön számításba. Címeket kérem a kiadóba leadni ármegjelöléssel „Szénu kuzat” jellegre. 3813

Altemi vétel! 202 négyszögöl háztelek 2 szobás-konyhás házzal, az udvaron kúttal, elköltözés végett eladó I. Str. Tania 10. 2846

Porszívógép, használt, de jókarban lévő eladó. Cím a kiadóban. 3675

Fekete csikó-bunda megvételre kerestetik. Címeket „Készpénz” jellegre a kiadóba kérek. 3676

MERKLER BUTOR
minőségben és áran
utolérhetetlen

Kérjük a címre figyelni! 2. ker., 3. August-u. 1. sz. Neptun-fürdő mellett

Ada-Kalehról Rahát
(szulfidkényszer)

Legfinomabb rózsá, narancs, vanília, málna, citrom, barack és csokoládé, kimérve, vagy szén kivételű csomagolásban tejszész szerint nagyobb darab, vagy apróra vágva. Rendelésre minőség szerint: Finom lei 44. — Különlegesség lei 60. — Lokum lei 86 árban, postán, vagy vasúton promt szállít

Matic Mihály, Orșova
Depozit de Rachat dela Ada-Kaleh

Vennék szép diófurniros hálószoba bútort (lehet használt is). Címeket kérem a kiadóba leadni. 3677

Kályhaeső lehet több darabból álló, könyvökkel megvételre kerestetik. Címeket kérem leadni a kiadóba. 3678

Legszebb ujévi ajándék perzsa, műtárgy, kristály, szebbnél-szebb szervizek, ezüsttálca, tárcsa, evőeszköz, kiváló festmények, márkás bronzok, porcellánok és felsorolhatatlan sok más egyéb.

Alkalmi áron
FISCHHOFF
Duca ucca 6. Telefon: 18—09.

Ha szép akar lenni?

Használjon **KULKA**-féle liliom-tejkrémet, liliom-tejszappant és liliompudert, három színben. Kapnató kizárólag a

Városi
gyógyszertárban
a „Fekete Sashoz” I. Piata I. C. Brătianu.

A Golf-áram tropikus hazájába

A „Milwaukee” nevű motoros hajóval január 9-től március 2-ig Nyugatindia, Mexikóba, Észak-Amerikába

A „Caribia”, Cordillera”, „Orinoco”, „Iberia” nevű motoros hajókkal havonta két téli utazás Nyugatindia, Közép-Amerikába, Kubába és Mexikóba

1939. tavaszán hét közöntengeri és Atlanti óceáni szírcvntazás a „Milwaukee” és a „St. Louis” nevű motoros hajókkal. Első indulás Genuából 1939. március 4-én

Tanulmányi utak Észak-Amerikába érdekes programmal, egész éven át. Utazás az 1939-iki newyorki világtalálásra

Időszerű árak mellett a legrészletesebb programmal fűdülési utazások **Hamburg-Amerika Linie.** Felvilágosítások és prospektusok: **Hamburg-Amerika Linie S. A. R.** Timisoara, Str. Mercy 1. Tel.: 36-68

Hirdessen a **DELI HIRLAP** ujévi számában

Nyomatja a „HIRLAP” tipografia și editura S. i. n. c. Arad.